

BETÆNKNING

OM

ÆNDRING AF REGLERNE OM

INDDRIVELSE AF FAMILIERETLIGE
UNDERHOLDSBIDRAG

AFGIVET AF

DET AF JUSTITSMINISTERIET DEN 16. MAJ 1955

NEDSATTE UDVALG

BETÆNKNING NR. 300

1961

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Indledning	5
I. Ældre ret	7
II. Gældende ret	12
III. Bidragsinndrivelsens effektivitet	20
IV. Udvalgets hovedsynspunkter	26
V. Udkast til lov om inddrivelse af underholdsbidrag	28
VI. Bemærkninger til lovforslaget	32
VII. Bilag til betænkningen	43
1. Udkast til cirkulære om inddrivelse af underholdsbidrag	45
2. Justitsministeriets cirkulære nr. 206 af 20. december 1937.	51
3. Justitsministeriets cirkulære nr. 69 af 23. april 1938.	55
4. Betænkning af 12. oktober 1960 vedrørende forsorgslovens regler om bidragsinndrivelse	57

Indledning.

Den 16. maj 1955 nedsatte justitsministeriet et udvalg med den opgave at foretage en undersøgelse af, om inddrivelsen af familieretlige underholdsbidrag foretages med tilstrækkelig effektivitet, og eventuelt at stille forslag om ændring af de herom gældende regler.

Til medlemmer af udvalget beskikkes:

Kontorchef i justitsministeriet Poul Gaarden, formand,
politimester Erik Heilmann,
landsretssagfører Lizzi Moesgaard,
overpræsident C. A. C. greve Mokke,
kontorchef i socialministeriet J. Ricard og
amtmand S. Wechselmann.

Som sekretær for udvalget beskikkedes fuldmægtig i justitsministeriet Arne Holmstrup.

Da det under udvalgets arbejde med spørgsmålet om ændring af de gældende regler om inddrivelsen af familieretlige underholdsbidrag viste sig at være mest hensigtsmæssigt, at der samtidig foretoges en gennemgang af de i lov om offentlig forsorg indeholdte regler om inddrivelsen dels af sådanne familieretlige bidrag, der

er udbetalt den bidragsberettigede forskudsvis af det offentlige, dels af de særlige underholdsbidrag, som kan pålægges forsørgere i medfør af forsorgslovens kapitel 1, blev der gennem justitsministeriet rettet henvendelse herom til socialministeriet. I den anledning nedsatte socialministeriet et udvalg vedrørende de omhandlede spørgsmål, og i oktober måned 1960 afgav dette udvalg en betænkning med udkast til forskellige ændringer af forsorgslovens herhen hørende bestemmelser, hvilken betænkning kun foreligger i et mindre antal dupliserede eksemplarer og derfor er trykt som bilag til nærværende betænkning. Ved udarbejdelsen af sit lovudkast har socialministeriets udvalg særlig haft for øje at placere de for kommunernes bidragsinddrivelse nødvendige særregler (vedrørende kompetencen til udfærdigelse af løntilbageholdelsespålæg og vedrørende forældelse af adgangen til at benytte de særlige retsmidler) i fbrsorgsloven, således at lovgivningen om de privates bidragsinddrivelse ikke belastes hermed.

Som resultat af justitsministeriets udvalgs arbejde foreligger nærværende betænkning.

København, den 15. august 1961.

Poul Gaarden
formand

E. Heilmann

Lizzi Moesgaard

C. Moltke

J. Ricard

Wechselmann

A. Holmstrup

I.

Ældre ret.

I tiden indtil den 1. januar 1938., da den nugældende bidragsinndrivelseslov, lov nr. 133 af 7 maj 1937 om inddrivelse og sikring af underholdsbidrag, trådte i kraft, fremgik retsreglerne om inddrivelse af underholdsbidrag af mange, spredte lovbestemmelser og administrative forskrifter. Retsmidlerne var ligesom i dag udpantning, løntilbageholdelse og afsøning, og de var anvendelige såvel med hensyn til almindelige periodiske underholdsbidrag som med hensyn til særlige eengangsbidrag, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 136 af 17. marts 1909, hvorved det udtaltes, at det en bidragspligtig pålagte særlige bidrag til to uden for ægteskab fødte børns begravelse kunne inddrives på lige fod med det påløbne bidrag til deres underhold. I almindelighed var det en forudsætning for anvendelsen af de særlige inddrivelsesmidler, at vedkommende bidrag var forfaldent til betaling, men hvis skyldneren stod i begreb med at forlade landet for længere eller ubestemt tid, kunne der, selv om han ikke var i restance med bidragsbetalingen, træffes særlige foranstaltninger over for ham for at tilvejebringe sikkerhed for, at også de i fremtiden forfaldende bidrag blev betalt til tiden. Om anvendelsen af de enkelte inddrivelsesmidler gjaldt i øvrigt følgende :

a) Udpantning.

Efter udpantningslov nr. 36 af 29. marts 1873 § 1, nr. 6, jfr. retsplejelovens § 596, stk. 1, kunne udpantning finde sted

for underholdsbidrag, som det i medfør af øvrighedens resolution eller separations- eller skilsmissevilkår, der var godkendt af øvrigheden, påhvilede nogen at udrede til børn i eller uden for ægteskab, stedbørn, forældre, forladede, fraseparerede eller fraskilte hustruer, og for det særlige erstatningskrav, som påhvilede den arbejdsgiver, der ikke havde overholdt et ham meddelt pålæg om at tilbageholde bidraget i skyldnerens løn.

Under visse omstændigheder kunne udpantning ske, selv om den bidragspligtige ikke var i restance med bidragsbetalingen. Denne udvidede udpantningsret var hjemlet dels i tilfælde af, at den pågældende var forsvundet, og politiets eftersøgning af ham havde været forgæves, dels hvis han var hensat i gældsarrest, fordi der var grund til at formode, at han havde til hensigt at forlade landet for længere eller ubestemt tid, og det var overøvrigheden, der traf den i så henseende fornødne nærmere bestemmelse, jfr. lov nr. 130 af 27. maj 1908 om børn uden for ægteskab §§ 15, stk. 3, og 17, stk. 2, og lov nr. 131 af samme dato om hustruers og ægtebørns retsstilling §§ 9 og 11, stk. 2.

b) Løntilbageholdelse.

Lovhjemmelen for anvendelsen af dette inddrivelsesmiddel, der dengang sædvanligvis blev kaldt »forbud« (nemlig mod at udbetale skyldneren hans løn eller en del heraf), fandtes i forordning af 14. oktober 1763 og forordning af 30. maj 1794, jfr. retsplejelovens § 511, stk. 4.

Ifølge førstnævnte forordning skulle øvrigheden, når faderen til et uden for ægteskab født barn ikke opfyldte sin bidragspligt, »forhjelpe moderen, som har barnet hos sig eller besørger dets opdragelse, til at nyde af hans løn eller anden indkomst det, han således skal betale til barnets underholdning og opdragelse«. Om fremgangsmåden var det i kancelli-cirkulære af 5. december 1820 nærmere foreskrevet, at bidragsresolutionen skulle forkyndes for arbejdsgiveren, der derefter var forpligtet til at give de fornødne oplysninger om skyldnerens arbejds- og lønforhold, og det var i retspraksis fastslået, at der enten samtidig med denne forkyndelse eller senere skulle gives arbejdsgiveren et udtrykkeligt pålæg om at foretage tilbageholdelse i vedkommendes løn. Med hensyn til fastsættelsen af, hvor stor en del af lønnen, der kunne tilbageholdes, udtales det i kancelliskrivelse af 2. august 1823, at der skulle levnes skyldneren det fornødne til hans underhold, og i justitsministeriets senere cirkulærer, senest cirkulære nr. 62 af 25. april 1936, var der til vejledning ved afgørelsen heraf opstillet visse retningslinier, der i hovedsagen gik ud på, at det, når skyldneren ikke var familieforsørger, i almindelighed ville være passende at tilbageholde een trediedel af lønnen eller, hvis han havde fri kost og logi, to trediedele, medens der for familieforsørgeres vedkommende måtte foretages en nøjere undersøgelse af forholdene, således at der, hvis det alt taget i betragtning fandtes forsvarligt at foretage tilbageholdelse i vedkommendes løn, i almindelighed kunne tilbageholdes indtil een fjerdedel af denne. Pålægget udfærdigedes af politimesteren på det sted, hvor arbejdsgiveren havde forretningssted, eller, hvis forretningsstedet var beliggende i København, af overpræsidiat.

Tilbageholdelse kunne fordres i skyldnerens arbejds- eller tjenesteløn eller lignende indtægt, selv om den ikke var forfalden til betaling, jfr. retsplejelovens § 511, stk. 4, og kancelli-cirkulære af 5. de-

cember 1820 og kancelliskrivelse af 2. august 1823, og dette retsmiddel fremtrådte derfor som en undtagelse fra den almindelige regel i retsplejelovens § 511, jfr. navnlig paragraffens stk. 3, hvorefter udlæg ikke kunne gøres i ikke forfalden medhjælper- eller arbejds løn. Derimod kunne der ikke forlanges tilbageholdelse i sådanne lønninger, som ikke var genstand for udlæg, selv om de var forfaldne til betaling, eller i andre ydelser, som var fritaget for retsforfølgning. Dette gjaldt navnlig de i retsplejelovens § 513 omhandlede ydelser, nemlig ikke udbetalt embeds- eller bestillingsløn eller lignende indtægter eller ikke udbetalte ventepenge, pensioner og hermed i klasse stående understøttelser, som udredes af statskassen, kommunekasser eller andre offentlige kasser, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 47 af 31. marts 1927, hvorefter der ikke kunne foretages løntilbageholdelse i kommunale tjenestemænds løn.

Hvis arbejdsgiveren ikke overholdt det ham givne pålæg og altså undlod at tilbageholde det forlangte beløb i skyldnerens løn, blev han erstatningspligtig over for den bidragsberettigede, jfr. kancelli-cirkulære af 5. december 1820, og for erstatningsbeløbet kunne der efter den foran citerede bestemmelse i udpan.tningslovens § 1, nr. 6, foretages udpan.tning hos arbejdsgiveren. Derimod kunne denne ikke komme til at afsone beløbet, jfr. kancelli-skrivelse af 2. juni 1827.

Endvidere påhvilede det ifølge kancelli-cirkulæret af 5. december 1820 den arbejdsgiver, der havde modtaget et løntilbageholdelsespålæg, at gøre anmeldelse til politimesteren, hvis skyldneren forlod hans tjeneste.

c) Afsoning.

En begæring om, at skyldneren blev hensat til afsoning af bidraget, kunne kun tages til følge, såfremt det under en fogedforretning var fastslået, at det ikke var muligt at inddrive beløbet ved udpan.t-

ning, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 326 af 18. oktober 1901. Det var således ikke tilstrækkeligt, at det efter alle de foreliggende oplysninger om skyldnerens økonomiske forhold måtte skønnes, at en udpantningsforretning ville være forgæves. Denne regel blev dog fraveget, når bidraget var udbetalt forskudsvis af det offentlige og begæringen om afsoning derfor var fremsat af en kommune, idet det i disse tilfælde ansås for tilstrækkeligt, at der efter politimesterens skøn ikke ved udpantning ville kunne fås dækning for beløbet eller nogen del af dette, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 343 af 26. oktober 1901.

Afgørelsen med hensyn til skyldnerens hensættelse til afsoning blev truffet af overøvrigheden, almindeligvis amtmanden på det sted, hvor skyldneren havde bopæl, i København af overpræsidenten. Der var en vis adgang til helt eller delvis at fritage skyldneren for afsoning, hvis han var uden skyld i bidragsrestancens opståen, og betingelserne herfor var forskellige, eftersom afsoningsbegæringen var fremsat af den private bidragsberettigede, eller bidragene var udredet forskudsvis af det offentlige og derfor begæredes afsonet af det sociale udvalg, og i første fald eftersom inddrivelsen angik bidrag til børn uden for ægteskab eller bidrag til ægtebørn eller hustruer.

Når begæringen var fremsat af den private bidragsberettigede og angik bidrag til et barn uden for ægteskab, kunne overøvrigheden efter lov nr. 130 af 27. maj 1908 § 19, stk. 2, jfr. justitsministeriets cirkulære nr. 8 af 29. januar 1926, nedsætte det beløb, der skulle afsones, eller helt nægte afsoning, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 343 af 21. september 1909, dersom skyldneren var familieforsørger, og det skønnedes, at han ikke, uden at familien led nød, kunne udrede hele det skyldige beløb. Ved inddrivelse af bidrag til disse børn var der herefter ikke hjemmel til mod den bidragsberettigedes protest at fritage skyldneren for afsoning, såfremt

han ikke var familieforsørger, uanset om hans fattigdom var uforskyldt.

Hvis begæringen angik bidrag til hustru eller ægtebarn, var det efter lov nr. 131 af 27. maj 1908 § 13, stk. 2, en betingelse for at meddele sådan nedsættelse eller fritagelse for afsoningen, at overøvrigheden skønnede, at skyldneren på grund af særlige omstændigheder ikke var i stand til at udrede hele det skyldige beløb, og fritagelsen kunne i dette tilfælde meddeles, selv om skyldneren ikke var familieforsørger.

Var afsoningsbegæringen fremsat af det sociale udvalg, skulle overøvrigheden ifølge lov nr. 181 af 20. maj 1933 om offentlig forsorg § 14, stk. 2 og 3, smh. m. § 200, stk. 2, 3. pkt., afgøre, om skyldneren fuldt ud, delvis eller slet ikke skulle afsones bidraget, og herved tage hensyn til på den ene side hans forsørgelsesbyrde som gift og på den anden side hans betalings-ejne, arbejdsomhed, ædruelighed, helbredstilstand og andre omstændigheder, der egnede sig til at blive taget i betragtning ved bedømmelsen af, om han kunne siges at tage sig sit ansvar som forsørger tilstrækkelig alvorligt. Overøvrigheden var berettiget til for et kortere tidsrum at stille afsoningen i bero, når det efter en nærmere undersøgelse måtte antages, at skyldneren uden egen brøde, ved sygdom eller virkelig fattigdom, der ikke skyldtes forsørgelsespligter uden for ægteskab, dovenskab, drikkældighed eller lignende, for tiden var ude af stand til at betale.

Inden der blev truffet bestemmelse om hel eller delvis fritagelse for afsoning, var det praksis at indhente en erklæring fra den, der havde fremsat begæringen om afsoning, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 64 af 28. marts 1930.

Afsoningen fuldbyrdedes ifølge § 18, stk. 1, i lov nr. 127 af 15. april 1930 om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m. efter reglerne om straf af fængsel, og afsoningens varighed beregnedes på grundlag af bidragsskyldens størrelse efter satter, der ganske svarede til dem, der er

fastsat i den nugældende inddrivelseslov. Før ikrafttrædelsesloven fandtes reglerne om afsoningens fuldbyrdelse dels i forordning af 16. november 1836 angående afsoning af bøder og visse andre pengeforpligtelser § 5, dels i lov nr. 130 af 27. maj 1908 § 19 og lov nr. 131 af samme dato § 13, hvorefter afsoningen normalt skulle ske ved fængsel på sædvanlig fangekost, men undtagelsesvis kunne ske ved fængsel på vand og brød eller ved tvangsarbejde.

Efter ikrafttrædelseslovens § 18, stk. 2, kunne ingen hensættes til afsoning i længere tid i løbet af et år end 120 dage, og ifølge § 18, stk. 3, var det ved periodisk forfaldende underholdsbidrag udelukket at dekrettere afsoning for mindre beløb end bidragene for et halvt år eller den ikke dækkede del deraf.

Afsoning kunne ifølge lov nr. 276 af 30. juni 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning § 73, stk. 1, og lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger § 8, stk. 2, ikke anvendes over for en kvinde til inddrivelse af de hende påhvillende bidrag til hendes mands underhold, hvorimod der intet var til hinder for at anvende dette retsmiddel over for kvinder med hensyn til deres underholdsforpligtelser over for børn eller stedbørn.

Med hensyn til menige soldater gjaldt efter cancelliskrivelse af 6. juni 1822 den regel, at afsoning ikke kunne ske, så længe de »holdes inde til tjenesten«. Efter hjemsendelsen kunne de ifølge cancelliskrivelse af 4. august 1846 underkastes afsoning efter de almindelige regler også for bidrag, som var forfaldet til betaling under deres militærtjeneste. Militære befalingsmænd kunne som omtalt i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 460 af 28. oktober 1922 kun hensættes til afsoning efter de militære myndigheders bestemmelse.

Afsoning af bidrag medførte ifølge lov nr. 130 af 27. maj 1908 § 19, stk. 3, og lov nr. 131 af samme dato § 13, stk. 3, ikke bortfald af skyldnerens betalingspligt eller af de andre retsmidler til beløbets inddrivelse.

d) Sikring af bidragsbetalingen.

I tiden indtil året 1908 stod man ganske magtesløs over for en bidragspligtig, der var i begreb med at forlade landet for at bosætte sig varigt i udlandet uden at ville give den bidragsberettigede nogen sikkerhed for erlæggelsen af de i fremtiden forfaldende bidrag. De almindelige inddrivelsesmidler udpantning, løntilbageholdelse og afsoning var kun anvendelige med hensyn til bidrag, der var forfaldne til betaling, og der var ingen hjemmel til at forlange sikkerhed for, at de endnu ikke forfaldne bidragskrav blev betalt i tiden fremover, selv om det måtte anses for overvejende sandsynligt, at skyldneren efter sin emigration ikke ville bekymre sig om sine bidragsforpligtelser. Dette følte som en mangel ved bidragslovgivningen, og denne mangel blev særlig mærkbar i tiden omkring århundredskiftet med den store udvikling af samfærdselsmidlerne. Ved revisionen af børnelovgivningen i århundredets begyndelse benyttede man derfor lejligheden til i de nye love at medtage nogle særlige bestemmelser, der havde til formål at sikre bidragets betaling i den slags tilfælde. Ifølge de nye bestemmelser, nemlig §§ 17-18 i lov nr. 130 af 27. maj 1908 om børn uden for ægteskab og §§ 11-12 i lov nr. 131 af samme dato om hustruers og ægtebørns retsstilling, var skyldneren, hvis han ville forlade landet for længere eller ubestemt tid, inden han havde opfyldt hele sin bidragspligt, forpligtet til enten at betale eller stille sikkerhed for de pågældende bidrag, og han kunne hensættes i gældsarrest, hvis man havde en begrundet mistanke om, at han ville forlade landet uden at opfylde den nævnte forpligtelse. De nærmere regler, der under visse betingelser også kom til anvendelse, selv om bidragspligten endnu ikke var fastslået, var i det væsentlige af samme indhold som de tilsvarende bestemmelser i den nugældende inddrivelseslov.

Spørgsmålet om en samling og forenkling af de mange spredte og til dels uensartede bestemmelser om bidragsinddrivelse blev taget op i forbindelse med overvejelserne om en ny børnelovgivning i tyverne og trediverne, og på grundlag af

et lovudkast afgivet af et af justitsministeriet derom nedsat udvalg gennemførtes i 1937 den nugældende lov nr. 133 af 7. maj 1937 om inddrivelse og sikring af underholdsbidrag.

IL

Gældende ret.

De nugældende regler om inddrivelse af familieretlige underholdsbidrag findes i lov nr. 133 af 7. maj 1937 om inddrivelse og sikring af underholdsbidrag og det af justitsministeriet i medfør af lovens § 4 udfærdigede cirkulære nr. 206 af 20. december 1937 afsnit I A og C.

Om inddrivelse af familieretlige underholdsbidrag, der er fastsat i et af de andre nordiske lande (Finland, Island, Norge og Sverige), er der med disse indgået nærmere overenskomst, jfr. justitsministeriets bekendtgørelse nr. 4 af 1. februar 1954 om overenskomstens ratifikation (lovtidende G), anordning nr. 24 af 6. februar 1954 om dens ikrafttræden og justitsministeriets cirkulære nr. 15 af 10. februar 1954 og bekendtgørelse nr. 56 af 8. marts 1954.

Har det offentlige forskudsvis udbetalt underholdsbidraget til den berettigede i medfør af bestemmelserne i kapitel 15 i lov om offentlig forsorg, sker inddrivelsen efter denne lovs § 200, jfr. § 214, og det foran nævnte cirkulær*; af 20. december 1937 afsnit I B og cirkulære nr. 118 af 5. juli 1955. Det samme gælder ifølge forsorgslovens § 14 med hensyn til inddrivelsen af de i medfør af denne lovs kapitel 1 pålagte (offentligretlige) underholdsbidrag.

I det følgende skal der gives en kort redegørelse for de gældende bestemmelser om inddrivelse af underholdsbidrag. Der bortses fra de særlige inddrivelsesregler, som er optaget i forsorgsloven, og fra reglerne om inddrivelse af bidrag, der er fastsat i de andre nordiske lande.

Bidragsinddrivelsesloven af 1937.**1. Lovens område.**

Bidragsinddrivelsesloven giver regierom inddrivelsen af de ved ægteskabs- og børnelovgivningen hjemlede *familieretlige* underholdsbidrag, og det er i § 1, stk. 1, nærmere anført, at de i loven omhandlede særlige tvangsmidler finder anvendelse, hvad enten bidraget er fastsat ved en overøvrighedsresolution eller ved en mellem parterne oprettet overenskomst, og hvis parterne er separeret eller skilt, hvad enten dette er sket ved dom eller ved bevilling. Dog kræves ved privat bidragsaftale, at denne er godkendt af overøvrig-

heden, uanset at den bidragsberettigedes krav på bidraget er retsgyldigt uden sådan godkendelse. Endvidere omfatter loven såvel bidrag til den berettigedes underhold og andre periodiske bidrag, f. eks. til den pågældendes skoleundervisning eller faglige uddannelse, som eengangsbidrag til dækning af særlige udgifter, f. eks. til omkostningerne ved et barns fødsel, dåb, konfirmation, sygdom eller begravelse.

Er bidraget blevet udredet *forskudsvis* af det offentlige., eller er der tale om et i medfør af forsorgslovens kapitel 1 pålagt *offentligretligt* bidrag, sker inddrivelsen som

foran nævnt efter forsorgsloven, hvis herom gældende bestemmelser dog henviser til bidragsinndrivelsesloven.

Bestemmelsen i bidragsinndrivelseslovens § 1, stk. 2, er ikke i overensstemmelse med denne systematik. Den hører efter sit indhold hjemme i forsorgsloven, men blev efter anmodning af socialministeriet i 1934 indsat i justitsministeriets forslag til bidragsinndrivelsesloven, fordi man var kommet i tvivl om, hvorvidt den daværende regel i forsorgslovens § 14, stk. 1, om inddrivelse og afsoning af bidragene efter kapitel 1 afgav fornøden hjemmel til at anvende de særlige midler til bidragets »sikring« i de i bidragsinndrivelseslovens §§ 22-25 omhandlede tilfælde, jfr. Rigsdagstidende 1934-35 tillæg A sp. 2636.

2. Afkrævning.

Ifølge lovens § 4 har øvrigheden pligt til efter derom af justitsministeriet nærmere givne forskrifter på begæring at yde bistand til bidrags inddrivelse og sikring. Disse forskrifter er fastsat i justitsministeriets cirkulære nr. 206 af 20. december 1937, hvis afsnit I A stk. 1 og 2 omhandler de indledende skridt i sagen.

Begæring om bistand til inddrivelse af et bidragstilgodehavende indgives enten skriftligt eller ved personlig henvendelse til den bidragsinndrivende myndighed, der i København er overpræsidiat og uden for København politiet. Vedkommende myndighed påser, at kravet er behørigt dokumenteret, og hvis skyldneren bor i samme politikreds, bliver han almindeligvis til sagt: til at give møde på kontoret, hvor han afkræves bidraget. Bor han i en anden kreds, oversendes sagen til inddrivelsesmyndighederne på dette sted til videre foranstaltning.

Bidragskravet skal være forfaldent til betaling ved begæringens indgivelse. Den bidragsberettigede kan derfor ikke forlange fremtidig forfaldende bidrag Inddrevet, selv om det måske må anses for overvejende sandsynligt, at skyldneren

heller ikke i fremtiden vil rette frivilligt for sig, men hun må være henvist til at fremkomme med en ny begæring om bistand til inddrivelsen hver gang et bidrag forfalder. En saglig undtagelse fra denne regel findes i lovens § 5, stk. 2, der omtales nedenfor i afsnittet om udpantning.

Betales bidraget ikke ved afkrævningen, eller fremkommer skyldneren ikke med et antageligt tilbud om afdragsvis betaling, eller misligholder han en tidligere indgået betalingsaftale, påhviler det den bidragsinndrivende myndighed at træffe foranstaltning til bidragets inddrivelse ved udpantning, løntilbageholdelse eller afsoning.

3. Udpantning.

Reglerne om anvendelsen af dette retsmiddel i bidragsager findes dels i lovens § 5, dels i cirkulæret af 20. december 1937 afsnit I A stk. 3 og 4.

Efter lovens § 5, stk. 1, foretages udpantningen efter reglerne i retsplejelovens kapitel 54. Det er normalt en forudsætning, at bidraget er forfaldent til betaling, men under visse omstændigheder kan udpantning efter nærmere bestemmelse af vedkommende overøvrighed ske for fremtidig forfaldende bidrag, uanset at skyldneren ikke for tiden er i restance med noget beløb. Dette gælder ifølge § 5, stk. 2, når skyldneren forgæves er eftersøgt, eller han er emigreret uden at have opfyldt sin pligt til at betale eller stille sikkerhed for bidraget, eller han er hensat i gældsarrest på grund af mistanke om emigrationshensigt.

Såfremt der efter de foreliggende oplysninger om skyldnerens økonomiske forhold ikke på forhånd er grund til at formode, at en udpantningsforretning vil være forgæves, oversendes sagen til vedkommende fogedret med begæring om udpantning, jfr. cirkulæret af 20. december 1937 afsnit I A stk. 3. Det skal dog herved bemærkes, at der, selv om bidraget skønnes erholdeligt ved udpant-

ning, intet er til hinder for i stedet for ved udpantning at søge beløbet inddrevet ved løntilbageholdelse, hvis dette eventuelt findes mere hensigtsmæssigt, jfr. nedenfor i afsnit 4.

Efter sagens oversendelse til fogeden påhviler det denne selvstændig at besørge det fornødne til inddrivelsen, derunder indbefattet realisation af de udlagte genstande og auktionsbeløbets indfordring, jfr. retsplejelovens § 601.

Bortset fra fogedgebyret, der bortfalder, hvis udpantningen er forgæves, jfr. justitsministeriets cirkulære nr. 151 af 22. juli 1922, hæfter den bidragsberettigede personlig for alle de med fogedforretningen forbundne udgifter, f. eks. til fogedens befordring og til afhentning og transport af de udpantede genstande. Særlig ved udpantning i fast ejendom må der regnes med ikke ubetydelige udgifter til realisationen, således at det bliver nødvendigt at forlange sikkerhed stillet herfor. Er den berettigede ubemidlet, kan det under sådanne omstændigheder være umuligt for hende at gennemføre sagen. Eventuelt vil der dog, hvis der findes rimelig grund dertil, kunne meddeles den pågældende fri proces. En sådan bevilling udfærdiges gennem justitsministeriet.

Begæring om udpantning skal ikke nødvendigvis indgives gennem politiet eller overpræsidiat, men den berettigede kan, hvis hun ønsker det, rette direkte henvendelse til fogeden herom. Hun behøver ikke at indgive nogen særlig skriftlig begæring, og fogedens udpantningskendelse kan påtegnes bidragsresolutionen, jfr. retsplejelovens § 601.

4. Løntilbageholdelse.

Om retsmidlet løntilbageholdelse indeholdes de nærmere regler i lovens §§ 6-11 og i cirkulæret af 20. december 1937 afsnit I A stk. 5 og 6.

Det er også for anvendelsen af dette retsmiddel en betingelse, at bidragskravet er forfaldent til betaling. Som følge heraf

må der, hvis den bidragsberettigede ønsker inddrivelsen fortsat, udfærdiges nyt løntilbageholdelsespålæg, hver gang et bidrag forfalder i henhold til vedkommende bidragsdokument, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 117 af 1. marts 1941. I et tilfælde, hvor en fraskilt mand til stadighed lod det ham påhvilende hustrubidrag, der udgjorde 40 kr. månedlig, inddrive ved udfærdigelse af pålæg til sin arbejdsgiver, uden at dette kunne anses som udtryk for manglende evne til at udrede bidraget, har man imødekommet et andragende fra hustruen om ændring af forfaldstiderne, således at bidraget kom til at forfalde kvartalsvis, men med ret for manden til at frigøre sig ved at betale en trediedel af det kvartårlige bidrag månedsviis forud (justitsministeriets skrivelse nr. 59 af 18. december 1941, trykt i Ministerialtidende 1942 side 70).

Ifølge cirkulærets stk. 5 skal der udfærdiges pålæg om løntilbageholdelse, såfremt udpantning forgæves er forsøgt, eller det er skønnet, at beløbet må anses uerholdeligt ved udpantning. Det er dog som udtalt i justitsministeriets skrivelser nr. 48 af 23. januar 1939 og nr. 117 af 1. marts 1941 ikke nogen betingelse for at meddele pålæg om tilbageholdelse i løn, at udpantning er forgæves forsøgt eller skønnet at ville være forgæves.

Pålægget udfærdiges af den bidragsinddrivende myndighed på det sted, hvor skyldnerens arbejdsplads eller vedkommende virksomheds kontor ligger, selv om skyldneren bor i en ander, politikreds og inddrivelsesarbejdet derfor hidtil er blevet udført af de derværende myndigheder. Hvis det af disse skønnes, at bidraget kan inddrives ved løntilbageholdelse, skal sagen følgelig oversendes til politimesteren i den politikreds, hvor arbejdsgiveren har forretningssted, eller, hvis han har forretningssted i København, til overpræsidenten, og det påhviler derefter politimesteren i denne politikreds — i København overpræsidenten - at træffe bestemmelse om meddelelse af pålæg og drage

omsorg for, at det tilbageholdte beløb bliver afkrævet arbejdsgiveren og tilstillet den bidragsberettigede.

Pålægget skal være skriftligt og indeholde bemærkning om arbejdsgiverens pligt efter lovens § 9 til at underrette den bidragsinddrivende myndighed, hvis skyldneren forlader sin tjeneste. Nogen egentlig forkyndelse af pålægget for arbejdsgiveren er ikke nødvendig, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 117 af 1. marts 1941.

Tilbageholdelse kan kræves i skyldnerens arbejds- eller tjenesteløn, uanset om lønnen endnu ikke er forfalden, jfr. lovens § 6, stk. 1. Det er uden betydning, om lønnen er fastsat til et bestemt beløb eller helt eller delvis består i procenter, andel i overskud eller lignende, f. eks. provision og tantième. Også feriepenge er genstand for løntilbageholdelse. Hvis der ikke er tale om egentlig arbejds løn, men et vederlag for et af skyldneren eller hans folk på bestilling udført selvstændigt arbejde, kan tilbageholdelse ikke fordres.

Efter lovens § 11, stk. 1, finder reglerne om løntilbageholdelse tilsvarende anvendelse med hensyn til lønninger til tjenestemænd og andre lignende vederlag, ventepenge, pensioner og lignende understøttelser, som udredes af statskassen, kommunale kasser eller andre offentlige kasser eller af private kasser. Fælles for hovedparten af disse ydelser er, at de, så længe de ikke er kommet til udbetaling, er undtaget fra almindelig retsforfølgning, selv om de er forfaldne til betaling, jfr. retsplejelovens § 513. Som eksempler på herhen hørende ydelser kan nævnes arbejdsløshedsunderstøttelse, dagpengehjælp, folkepension og invalidepension.

Endelig kan der ifølge § 11, stk. 2, i det særlige tilfælde, at skyldneren bor eller opholder sig i udlandet, foretages tilbageholdelse i renter af båndlagte kapitaler og anden rentenydelsesret, udbetalinger fra stiftelser eller legater m.v. samt livrenter og andre forsikringsbeløb, der udbetales af forsikringselskaber.

Arbejdsgiveren har - også før pålæggets udfærdigelse - pligt til på forlangende at give oplysning om skyldnerens arbejds- og lønforhold (lovens § 6, stk. 3) og - efter pålæggets udfærdigelse - til straks at underrette den bidragsinddrivende myndighed, hvis skyldneren forlader sin tjeneste (lovens § 9), og han ifalder strafansvar efter lovens § 10, hvis han ikke opfylder disse pligter eller afgiver urigtige oplysninger. Overholder arbejdsgiveren ikke det ham givne løntilbageholdespålæg, bliver han ifølge § 8 erstatningspligtig, og erstatningsbeløbet kan inddrives ved udpantning.

På skyldnerens begæring skal der efter lovens § 6, stk. 2, overlades ham det fornødne beløb til eget og families underhold efter den bidragsinddrivende myndigheds bestemmelse. Der er herom i cirkulæret af 20. december 1937 afsnit I A stk. 6 til *vejledning* opstillet visse retningslinier, der går ud på, at det i forhold til en skyldner, der ikke er familieforsørger, almindeligvis vil være passende at tilbageholde indtil to trediedele af lønnen, hvis han har fri kost og logi, og indtil een trediedel, hvis han ikke har fri kost og logi. Er skyldneren familieforsørger, må det først undersøges, om det særlig under hensyn til hans og hans families økonomiske og personlige forhold overhovedet er forsvarligt at fratage ham nogen del af lønnen, og hvis det alt taget i betragtning skønnes forsvarligt at tilbageholde en del af denne, vil der i almindelighed kunne tilbageholdes en fjerdedel.

Hvis der er forlangt løntilbageholdelse for bidrag til flere berettigede, og lønnen ikke er tilstrækkelig til, at det fulde beløb kan tilbageholdes, skal det tilbageholdte beløb efter lovens § 7 fordeles forholdsvis mellem de berettigede. Det er af justitsministeriet antaget, at bestemmelsen skal forstås således, at fordelingen sker i forhold til, hvad hver af disse på løntilbageholdespålæggets tid har til gode af forfaldne, ikke forældede bidrag, jfr. skrivelse nr. 189 af 6. september 1938. Hvis

noget af kravene vedrører et af det offentlige forskudsvis udlagt bidrag eller et bidrag efter forsorgslovens kapitel 1, står dette krav efter socialministeriets nuværende praksis tilbage for et privat bidragskrav. Er et af kravene et skattekrav, antages det, at tidspunkterne for de pågældende pålægs meddelelse er afgørende for, i hvilken orden kravene skal fyldestgøres, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 161 af 21. april 1944.

5. Afsoning.

Reglerne om anvendelsen af retsmidlet afsoning er fastsat i lovens §§ 12-20 og i cirkulæret af 20. december 1937 afsnit I A stk. 7 og 8 samt i justitsministeriets cirkulære nr. 69 af 23. april 1938.

Afsoning kan ifølge lovens § 14 kun finde sted, når det under en udpantningsforretning er fastslået, at bidraget ikke kan inddrives ved udpankning, eller det, efter at skyldneren forgæves er afkrævet det skyldige beløb, skønnes, at der hverken helt eller delvist kan fås dækning for beløbet ved udpankning. Dette skøn udføres af den bidragsinddrivende myndighed, altså uden for København af politimesteren og i København af overpræsidenten, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 83 af 11. marts 1938. I et tilfælde, hvor udpankning var foretaget i en skyldneren tilhørende fast ejendom, men det ikke kunne forventes, at der ved tvangsauktion over denne kunne opnås dækning for nogen del af bidraget, har justitsministeriet udtalt, at lovens betingelser for udfærdigelse af afsoningsordre var opfyldt, idet beløbet måtte anses for uerholdeligt ved udpankning, jfr. skrivelse nr. 322 af 27. november 1940.

Hvis skyldneren fremsætter tilbud om en afdragsvis betaling af bidraget, skal dette tilbud i overensstemmelse med afsnit I A stk. 8 i cirkulæret af 20. december 1937 forelægges den bidragsberettigede, der gøres bekendt med, at hun, hvis hun indgår på den tilbudte ordning, er be-

rettiget til at begære afsoningssagen genoptaget, såfremt de tilbudte afdrag ikke erlægges. Erklærer hun sig villig til at indgå på ordningen, skal skyldneren gøres bekendt hermed og med, at han må sende afdragene direkte til den berettigede. Overholder skyldneren ikke den truffe aftale, må den bidragsberettigede fremsætte begæring om genoptagelse af afsoningssagen, der derefter fremmes hurtigst muligt.

Bestemmelse angående afsoning træffes efter lovens § 18 af politimesteren på det sted, hvor skyldneren bor eller opholder sig, i København af overpræsidenten. Politimesterens afgørelse kan af begge parter indankes for amtmanden, hvis afgørelse ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Overpræsidentens afgørelse er inappellabel. Skyldneren kan dog altid forlange spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed indbragt for domstolene, og det påhviler i så fald den bidragsinddrivende myndighed at forelægge sagen for vedkommende underret inden 5 søgnedage efter begæringens fremsættelse, jfr. retsplejelovens kapitel 43 a. En eventuel tvist om det skyldige beløbs størrelse vil undertiden blive afgjort af fogeden under en forud for afsoningsdekretets udfærdigelse afholdt udpankningsforretning, men også i tilfælde af, at udpankning ikke agtes prøvet, kan tvisten efter lovens § 14, sidste punktum, henvises til fogedens afgørelse, der træffes ved kendelse.

Afsoningstidens længde beregnes efter de i lovens § 12 fastsatte satser på grundlag af det skyldige beløbs størrelse. Satserne er:

1 dag for hver 3 kr., som beløbet udgør indtil 60 kr. inkl.

1 dag for hver 5 kr., som beløbet udgør over 60 kr. og indtil 400 kr. inkl.

1 dag for hver 25 kr., som beløbet udgør over 400 kr.

En bidragskyld på 300 kr. afsones så-

ledes med 68 dage, 600 kr. med 96 dage og eet års normalbidrag 996 kr. (bidrag fra fader til barn over 2 år i hovedstadsområdet) med 111 dage.

Afsoningen sker efter reglerne om straf af fængsel, og afsoningstiden er mindst 2 dage. Ingen kan hensættes til afsoning i længere tid i løbet af et år end 120 dage, selv om afsoning begæres i anledning af flere bidragsforpligtelser. For det overskydende af det ved afsoningskravets fremsættelse skyldige beløb bortfalder afsoningen.

For at undgå stadig gentagen afsoning af små beløb er det i lovens § 15, stk. 1, bestemt, at afsoning ved periodisk forfaldende bidrag ikke kan kræves for mindre end 3 måneders bidrag eller den ikke dækkede del deraf, medmindre der ikke vil påløbe yderligere bidrag efter den pågældende bidragsbestemmelse. Ved andre end periodiske bidrag, f. eks. bidrag til udgifter ved dåb og konfirmation, kan afsoning ske for hvert enkelt bidrag.

Ifølge § 15, stk. 2, kan afsoning af bidrag til et barn uden for ægteskab og af bidrag til udgifterne ved fødslen og moderens underhold i tiden omkring denne først ske 2 måneder efter fødslen. Baggrunden for denne bestemmelse er hensynet til at skaffe den ubemidlede fader en rimelig frist til at tilvejebringe de omhandlede bidrag, der almindeligvis forfalder til betaling på samme tid.

Er der truffet foranstaltning til genoptagelse af faderskabssagen, kan afsoning af bidrag ikke finde sted, før sagen er endelig afgjort, jfr. § 15, stk. 3.

En kvinde kan efter § 16, stk. 1, ikke hensættes til afsoning af bidrag til sin mand eller til sine stedbørn, men vel til sine egne børn eller adoptivbørn.

Tjenestegørende værnepligtige kan ikke hensættes til afsoning, så længe de ligger i tjenesten, jfr. § 16, stk. 2. For andet militært personel må bestemmelse om afsoning ifølge justitsministeriets cirkulære nr. 69 af 23. april 1938 ikke udfærdiges, før der er indhentet en udtalelse fra vedkom-

mende militære myndighed. Samme regel gælder ifølge nævnte cirkulære med hensyn til hjemsendt militært personel, for så vidt det oplyses, at afsoningen vil berøre en indkommanderings- eller genindkaldelsesperiode.

Under visse omstændigheder kan afsoningen stilles i bero, eller det kan bestemmes, at afsoningen helt skal bortfalde eller kun skal ske for en del af bidraget. Det er efter lovens § 17 en betingelse herfor, at skyldneren uden egen brøde, ved sygdom eller virkelig fattigdom, der ikke skyldes forsørgelsespligter uden for ægteskab, dovenskab, drikfældighed eller lignende, er ude af stand til at betale, og det bestemmes nærmere, at der ved afgørelsen skal tages hensyn til på den ene side skyldnerens forsørgelsesbyrde som gift og på den anden side hans betalingsevne, arbejdsomhed, ædruelighed, helbredstilstand og andre omstændigheder, der egner sig til at tages i betragtning ved bedømmelsen af, om han kan siges at tage sig sit ansvar som forsørger tilstrækkelig alvorligt. Endvidere skal der så vidt muligt indhentes en erklæring fra den bidragsberettigede.

Den omstændighed, at bidraget bliver afsonet, medfører ifølge lovens § 19 ikke bortfald af betalingspligten eller af adgangen til at gøre brug af de øvrige inddrivelsesmidler eller af retten til at få bidraget udbetalt forskudsvis af det offentlige.

6. Sikring af bidragsbetalingen.

Vil skyldneren forlade landet for længere eller ubestemt tid, har han efter lovens § 22 pligt til inden afrejsen at betale de ham påhvilende underholdsbidrag, forfaldne såvel som uforfaldne, eller at stille sikkerhed for deres betaling til forfaldstiderne. Forpligtelsen til at betale eller stille sikkerhed opstår, så snart han har besluttet sig til at rejse, og den er ikke betinget af, at han er i restance med bidraget, eller af, at der er indgivet begæring om dettes inddrivelse hos ham eller om

bistand til, at forpligtelsen opfyldes inden udrejsen.

I fornødent fald træffer politimesteren (i København politidirektøren) bestemmelse om, i hvilket omfang og på hvilken måde betalingen eller sikkerhedsstillelsen skal ske.

Kan ingen bedre sikkerhed tilvejebringes, vil personlig kaution af to personer, hvis økonomiske forhold ikke er ringere end skyldnerens egne, og hvis kaution godkendes af politimesteren på kautionisternes hjemsted (i København politidirektøren) være tilstrækkelig, og der haves da samme ret og samme tvangsmidler mod disse personer som mod skyldneren. Kautionserklæringen skal afgives for politimesteren (i København politidirektøren), efter at de pågældende personer er gjort bekendt med dens virkninger. Bliver kautionsforpligtelsen aktuel, kan det ikke antages, at kautionisterne under udøvelsen af den dem tilkommende regresret kan kræve de særlige inddrivelsesmidler anvendt, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 260 af 8. september 1948.

Efter § 22, stk. 2, finder reglen tilsvarende anvendelse på den, der under en faderskabssag vil kunne blive anset som fader eller bidragspligtig, selv om faderskabet eller bidragspligten endnu ikke er fastslået.

Når fremtidig forfaldende bidrag betales eller inddrives under eet med et samlet beløb, skal dette ifølge § 25 indbetales til overformynderiet, for så vidt der ikke med overøvrighedens tilladelse træffes anden bestemmelse.

Er der en begrundet formodning om, at skyldneren vil udrejse uden at opfylde sin pligt til at betale eller stille sikkerhed, kan han ifølge § 23 hensættes i gældsarrest, indtil han opfylder sin forpligtelse, eller beløbet er inddrevet, eller den berettigede frafalder kravet om arrestens opretholdelse. Afgørelsen træffes af fogeden, der kan løslade skyldneren, når formodningen om hans bortrejsehensigt må anses for bortfalden. Arrestens varighed må dog al-

drig strække sig ud over 9 måneder, selv om der påhviler den pågældende flere bidragsforpligtelser.

Dette retsmiddel kan ifølge § 23, stk. 2, også bringes i anvendelse over for en mand, der kan være fader til et barn uden for ægteskab eller have besvangret en kvinde uden for ægteskab, selv om faderskabet eller bidragspligten endnu ikke er fastslået, når moderen under eds tilbud for politiet opgiver, at den pågældende kan være fader til barnet eller kan have besvangret hende, og der ikke foreligger grund til at betvivle rigtigheden af dette opgivende. Hvis der ikke allerede verserer en faderskabssag, påhviler det moderen ufortøvet at rejse sådan sag.

Den, der vidende om forholdene befordrer skyldneren ud af landet, bliver efter § 24 ansvarlig for det beløb, som den bortrejste burde have udredet, og der haves mod den ansvarlige samme ret som mod den bortrejste,

7. Forældelse.

Efter lovens § 21 bevares retten til at benytte inddrivelsesmidlerne udpantning, løntilbageholdelse og afsoning i 1 år fra bidragets forfaldstid, og den sidste dag, på hvilken retsmidlerne kan anvendes, bliver således årsdagen for forfaldsdagen.

Det anføres særlig, at dette også gælder bidrag, der forfalder straks ved bidragsfastsættelsen. I disse tilfælde skal eetårsfristen derfor regnes fra datoen for vedkommende bidragsresolution, overenskomst, dom eller bevilling, selv om der er fastsat bidrag for længere tid tilbage end 1 år. Det skal herved bemærkes, at bidragsfastsættelse med så lang tids tilbagevirkende kraft hører til undtagelserne, jfr. nu lov nr. 200 af 18. maj 1960 om børns retsstilling § 16, stk. 2, hvorefter bidrag til et barn kun, når særlige grunde taler derfor, kan pålægges for en tid, der ligger mere end 1 år forud for begæringens fremsættelse, og ifølge lov nr. 276 af 30. juni 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning § 68,

stk. 2, og § 69 kan ved separation og skilsmisse bidrag til en ægtefælle pålægges for en tid, der ligger indtil 3 år forud for fremsættelsen af kravet, hvis omstændighederne taler derfor.

Forældelsen afbrydes ved, at der over for den bidragsinndrivende myndighed fremsættes begæring om bistand til bidragets inddrivelse eller om eftersøgning af skyldneren. Ved udpantning er det ifølge retsplejelovens § 597, stk. 1, en yderligere betingelse for at bevare udpantningsretten, at udpantningsforretningen fremmes med tilbørlig hurtighed af rekvirenten.

Hvis bidraget er krævet udbetalt af det offentlige i rette tid (d.v.s. senest på års-

dagen for dets forfaldstid, jfr. forsorgslovens § 190, stk. 1), bevares retten til at benytte retsmidlerne, selv om der er forløbet mere end eet år efter forfaldsdagen, når vedkommende myndighed uden ophold foretager de fornødne skridt til bidragets inddrivelse, jfr. bidragsinddrivelseslovens § 21, stk. 2. En ganske tilsvarende bestemmelse findes i retsplejelovens § 597, stk. 2, om udpantning.

Specielt med hensyn til afsoning gælder ifølge § 21, stk. 3, at afsoning kun kan kræves for bidrag for det sidste år forud for fremsættelsen af begæring om inddrivelse eller forskudsvis udbetaling af bidraget.

III.

Bidragsinndrivelsens effektivitet.

Ved udvalgets nedsættelse blev dets primære opgave angivet som »at foretage en undersøgelse af, om inddrivelsen af familieretlige underholdsbidrag foretages med tilstrækkelig effektivitet«. Baggrunden for justitsministeriets ønske om en sådan undersøgelse var, at der i ministeriet blev modtaget et ikke helt ubetydeligt antal klager fra bidragsberettigede over, at inddrivelsen ikke blev foretaget med fornøden hurtighed og med tilstrækkelig godt resultat. De enkelte klager gav anledning til en nøje undersøgelse af, om der var noget at bebrejde de myndigheder, der foretog inddrivelsen, eller om det for den bidragsberettigede utilfredsstillende resultat skyldtes andre forhold, navnlig manglende betalingsevne hos skyldneren. Man savnede imidlertid i ministeriet en almindelig undersøgelse af inddrivelsens effektivitet, idet der kun fra Københavns overpræsidium forelå tilgængeligt statistisk materiale.

Spørgsmålet om inddrivelsens effektivitet i almindelighed har også givet anledning til offentlig diskussion. I rigsdagssamlingen 1952-53 rejste medlem af folketinget fru Fanny Jensen således spørgsmålet, idet hun under finanslovdebatten udtalte (Rigsdagstidende 1952-53, Folketingets forhandlinger sp. 820-821):

»Jeg vil gerne rette det spørgsmål til den højtærede justitsminister: Hvor langt går politiet med hensyn til at inddrive børnepenge? Den opfattelse er nemlig ved at brede sig, at når blot en mand siger: jeg kan ikke betale de børnepenge, sker der ham ikke noget, og det kan dog vel ikke være rigtigt; i

så fald bør der tages mere håndfast på sådanne forsømmelige barnefædre. Jeg ved meget vel, at det ikke er så lige en sag at sætte en mand ind til afsoning, men det kunne vist virke meget opstrammende på ham og måske vække den slumrende ansvarsfølelse, om han mærkede, at der var alvor bag bestemmelsen om, at han kan blive sat ind til afsoning.«

Justitsministeren (Helga Pedersen) udtalte efter at have redegjort for bestemmelserne om inddrivelse af bidrag (sp. 1.000-1.001):

»Jeg har modtaget ikke så få klager fra bidragsberettigede over, at inddrivelsen af bidraget er for lidt effektiv, ligesom jeg også jævnlig modtager klager fra bidragspligtige eller disses hustruer over, at politiet går for hårdhændet frem ved inddrivelsen. Disse klager lader jeg altid grundigt undersøge, og hvis de viser sig berettigede, ændres politiets afgørelse. Jeg har i den tid, jeg har været minister, med særlig interesse fulgt dette spørgsmål om inddrivelsens effektivitet, og jeg vil fortsat følge spørgsmålet. Jeg har lige ladet det undersøge på lidt bredere basis, men er kommet til det resultat, at der ikke er anledning til at udsende nye generelle Instruktioner vedrørende inddrivelsen. De nugældende bestemmelser er i det store og hele tilfredsstillende, men det sker, at man får indtryk af, at inddrivelsesmaskineriet arbejder unødigt tungt, og ministeriet har så sent som i 1951 foranlediget, at der blev

gennemført nogle forbedringer og for-
enklinger i København. Jeg kan love,
at ministeriet vil gribe ind, hvis det
stilles overfor tilfælde, hvor politiet har
forsømt at fremme en inddrivelsessag
på behørig måde.«

Med henblik på en nærmere vurdering
af inddrivelseffektiviteten har udvalget
ladet foretage en statistisk undersøgelse af,
hvorledes resultaterne har været af ind-
drivelsesarbejdet inden for bestemte tids-
afsnit dels i Københavns overpræsidium,
dels i en række af landets politikredse.

Undersøgelsen omfatter for overpræsidi-
ets vedkommende 400 sager om inddrive-
lse af hustrubidrag og 400 sager om inddri-
velse af børnebidrag og for politikredse-
nes vedkommende så vidt muligt 100 sa-
ger inden for hver af disse sagsgrupper. For
visse af politikredsenes vedkommende om-
fatter materialet dog et væsentligt mindre
antal sager.

Fremgangsmåden har i øvrigt været
den, at man for såvel hustrubidragssager-
nes som for børnebidragssagernes vedkom-
mende har udtaget sagerne i den række-
følge, i hvilken de er indkommet til den
bidragsinddrivende myndighed fra den 1.
januar 1958 og fremefter, indtil det foran-
nævnte antal er nået. Det er dernæst un-
dersøgt, hvad der er indbetalt på hver en-
kelt af de således udtagne sager pr. 1. sep-
tember 1958 (for børnebidragenes ved-
kommende dog 1. august), pr. 1. marts
1959 (for børnebidragenes vedkommende
dog 1. februar) og pr. 1. september 1959
(for børnebidragenes vedkommende dog
1. august). Summerne af de således frem-
komne tal er endelig stillet i forhold til
summerne af de bidragsrestancer, som
statistikken omfatter, og forholdstallet, der
i den følgende opstilling er angivet i pro-
cent, skulle derfor være udtryk for, hvor
effektiv bidragsinddrivelsen har været i
vedkommende kreds :

A. Inddrivelse af hustrubidrag.

	Restance (ifølge begæring efter den 1. januar 1958)	Betalt 1. september 1958.	Betalt 1. marts 1959.	Betalt 1. september 1959.
København (400 sager)	171.949,19 kr.	104.561,72 kr. = 60,8%	133.224,54 kr. — 77,5% — 77,5% — 77,5%	146.311,11 kr. = 55,7%
Århus (100 sager)	33.403,00 kr.	25.859,61 kr. — 77,4%	32.128,41 kr. - 96,2%	33.233,41 kr. — 99,5%
Odense (100 sager)	23.120,00 kr.	21.588,00 kr. — 93,4%	23.120,00 kr. = 100%	23.120,00 kr. = 100%
Randers (100 sager)	14.402,00 kr.	8.233,00 kr. — 57,2% — 57,2%	10.032,00 kr. = 69,7%	11.467,00 kr. - 79,6%
Fredericia (35 sager)	3.815,00 kr.	2.660,00 kr. = 69,7%	3.260,00 kr. = 85,5%	3.575,00 kr. - 93,7%
Svendborg (32 sager)	13.615,00 kr.	8.175,00 kr. = 60,0%	10.860,00 kr. = 79,8%	13.165,00 kr. — 96,7% — 96,7%
Frederiksberg (51 sager)	24.973,22 kr.	20.342,22 kr. = 81,5%	22.992,22 kr. = 92,1%	24.127,22 kr. = 96,6%
Nykøbing F. (20 sager)	4.980,00 kr.	2.280,00 kr. — 45,8%	4.135,00 kr. = 83,0%	4.650,00 kr. = 93,4%
Esbjerg (55 sager)	11.757,00 kr.	8.357,00 kr. — 71,1% — 71,1%	9.762,00 kr. = 83,0%	10.347,00 kr. = 88,0%
Ålborg (100 sager)	22.990,00 kr.	16.681,00 kr. = 72,6%	19.389,00 kr.	22.975,00 kr. = 99,9%

B. Inddrivelse af børnebidrag.

	Restance (ifølge begæring efter den 1. januar 1958)	Betalt 1. august 1958.	Betalt 1. februar 1959.	Betalt 1. august 1959.
København (400 sager)	206.212,19 kr.	116.134,50 kr. = 56,3%	157.351,89 kr. = 76,3%	172.682,19 kr. = 83,7%
Århus (100 sager)	43.699,00 kr.	39.538,00 kr. = 90,5%	43.119,00 kr. = 98,7%	43.675,00 kr. = 99,9%
Odense (100 sager)	41.020,00 kr.	39.416,00 kr. = 96,1%	41.020,00 kr. = 100%	41.020,00 kr. = 100%
Randers (100 sager)	47.510,00 kr.	20.033,00 kr. = 49 90/	27.213,00 kr. = 57,3%	29.657,00 kr. = 62,4%
Fredericia (50 sager)	20.881,00 kr.	11.537,00 kr. = 55,3%	18.347,00 kr. = 87,9%	20.197,00 kr. = 96,7%
Svendborg (100 sager)	44.358,00 kr.	32.471,50 kr. = 73,2%	40.399,00 kr. = 91,1%	41.854,00 kr. = 94,4%
Frederiksberg (100 sager)	45.332,43 kr.	38.646,43 kr. = 85,3%	42.716,43 kr. = 94,2%	43.141,43 kr. = 95 2/
Nykøbing F. (100 sager)	45.294,00 kr.	28.077,00 kr. = 62,0%	39.294,00 kr. = 86,8%	42.919,00 kr. = 94,8%
Esbjerg (100 sager)	44.541,00 kr.	32.048,00 kr. = 72,0%	38.959,00 kr. = 87,5%	41.238,00 kr. = 92,6%
Ålborg (97 smiger)	40.118,20 kr.	31.920,20 kr. = 79,6%	38.713,20 kr. = 96,5%	39.652,70 kr. = 98,8%

Det bemærkes, at der ved udarbejdelsen af statistikken for Københavns vedkommende er anvendt den fremgangsmåde, at de indgåede beløb, når der i forvejen forelå en uafsluttet sag om inddrivelse af en ældre restance i vedkommende bidragsforhold, ikke er anvendt til nedskrivning af den restance, som statistikken vedrører, før den ældre restance er dækket. For flertallet af politikredsens vedkommende er afskrivningen sket på den af statistikken omfattede bidragsrestance, uanset om der i forvejen henstod en uafsluttet sag om inddrivelse af en ældre restance.

Efter statistikken forekommer inddrivelsesprocenten relativt høj på alle stadier af inddrivelsen. Tallene er dog formentlig i nogen grad præget af den på undersøgelsens tid rådende højkonjunktur, og man bør være varsom med på det således foreliggende grundlag at fastslå, at bidragsinddrivelsen i almindelighed sker med samme effektivitet.

Med hensyn til bidragsinddrivelsen i København er der endvidere tilvejebragt følgende yderligere oplysninger:

Ad undersøgelsesgruppe A (hustrubidrag).

Af de i overpræsidiets statistik omhandlede 400 sager vedrørende *hustrubidrag* var under statistikkens udarbejdelse i februar måned 1960 38 sager endnu ikke afsluttet som færdigbetalt, blandt andet af følgende grunde:

1 3 sager var inddrivelse afslået. Den ene skyldner fik folkepension og de 2 andre invalidepension.

1 skyldner var afgang ved døden.

4 skyldnere havde været eftersøgt i mere end 1 år.

2 skyldnere havde været næsten konstant sygemeldt.

2 skyldnere havde været fængslet i flere perioder.

5 skyldnere havde været arbejdsløse konstant eller i længere perioder.

1 skyldner havde afsonet hele beløbet. Han betalte dog senere ved løntilbageholdelsespålæg.

1 skyldner havde afsonet 120 dage i en ældre sag inden for det sidste år. Der var ikke mulighed for udpantning eller pålæg.

1 skyldner var alkoholiker.

1 sag beroede i en længere periode til inddrivelse hos en anden myndighed.

Ad undersøgelsesgruppe B (børnebidrag).

Af de i overpræsidiets statistik omhandlede 400 sager vedrørende *børnebidrag* var under statistikkens udarbejdelse i februar måned 1960 54 sager endnu ikke afsluttet som færdigbetalt, blandt andet af følgende grunde:

1 3 sager var inddrivelse afslået. Den ene skyldner var syg og arbejdsløs, den anden lik invalidepension, og den tredje var konstant arbejdsløs på grund af høj alder.

2 skyldnere var afgang ved døden.

4 skyldnere havde været eftersøgt i mere end 1 år.

4 skyldnere havde været sygemeldt konstant eller i længere perioder (den ene af dem var sindssyg).

4 skyldnere havde været fængslet konstant eller i en eller flere perioder.

11 skyldnere havde været arbejdsløse konstant eller i længere perioder.

3 skyldnere betalte for små afdrag, men rekvirenterne havde ikke ønsket højere afdrag.

2 skyldnere skulle betale bidrag til 3, henholdsvis 4 børn alene gennem overpræsidiets.

1 skyldner var alkoholiker og havde desuden 5 børn i hjemmet.

1 skyldner havde invalidepension på 107 kr. månedlig, og hele dette beløb blev tilbageholdt ved pålæg til dækning af bidrag til 2 børn (skyldnerens hustru havde egen virksomhed).

2 sager beroede i en længere periode til inddrivelse hos en anden myndighed.

Udover de af udvalget indhentede oplysninger foreligger der fra tidligere år nogle af *overpræsidiets* stikprøvevis foretagne undersøgelser af, hvor stor en procent af de af krævede bidrag der faktisk bliver be-

talt. Disse undersøgelser, der i modsætning til udvalgets statistik også omfatter sådanne sager, hvor skyldneren har betalt sin bidragsgæld direkte til den berettigede, har givet følgende resultater:

[. *Inddrivelse af hustrubidrag.*

Ægtering indgivet i året:	Sagen afsluttet i	Antal undersøgte sager :	Ind- drivelses procent:
1952	januar 1955	303	76,8
1953	december 1955	328	82,6
1954	januar 1957	328	85,6
1955	november 1957	328	91,4
1956	januar 1959	328	91,4
1957	november 1959	328	94,7

B. *Inddrivelse af børnebidrag.*

æggenng indgivet i året:	Sagen afsluttet i	Antal undersøgte sager :	Ind- drivelses procent :
1952	januar 1955	303	84,5
1953	december 1955	328	89,5
1954	januar 1957	328	89,4
1955	november 1957	328	89,8
1956	januar 1959	328	93,3
1957	november 1959	328	89,7

IV.

Udvalgets hovedsynspunkter.

Efter de under afsnit III givne oplysninger må det antages, at bidragsinddrivelsen i dag i almindelighed foretages med en sådan *effektivitet*, at der næppe er nogen mulighed for ved lovændring at forøge effektiviteten mærkbart. Udvalget har alligevel fundet det rigtigst at foretage en kritisk gennemgang af de gældende lovbestemmelser, og denne gennemgang har givet anledning til forslag om en række ændringer. I forbindelse med forslagene til ændring af inddrivelsesloven har udvalget udarbejdet et udkast til ændring af de administrativt fastsatte regler om behandlingen af inddrivelsessagerne.

Formålet med forslagene har i de fleste tilfælde været at søge lovteksten forenklet og at skabe mulighed for en mere rationel og dermed hurtigere behandling af inddrivelsessagerne. I andre tilfælde er der tale om en ajourføring af lovteksten på baggrund af ændringer i den øvrige lovgivning eller i de forhold, som har været afgørende ved bestemmelsernes tilblivelse. Endelig har man lagt vægt på, at den bidragsberettigede i videre omfang bliver holdt underrettet om, hvad der sker i inddrivelsessagen.

Forslagene til ændring af lov nr. 133 af 7. maj 1937 om inddrivelse og sikring af underholdsbidrag kan i store træk gengives således:

§ 1, som fastsætter, hvilke bidrag der kan inddrives efter lovens regler, foreslås forenklet og bestemmelsen udvidet til også at omfatte bidrag, der hviler på en af-

tale mellem parterne, selv om aftalen ikke er godkendt af overøvrigheden (forslagets § 1).

§ 2 om særlig straf for den, der undlader at melde flytning til folkeregistret for derved at unddrage sig bidragspligten, foreslås ophævet.

§ 3 om politiets eftersøgning af skyldneren foreslås ophævet, idet denne politimæssige opgave fremgår af lovens øvrige regler om bidragsinddrivelse, og bestemmelsen derfor er uden selvstændig betydning.

§ 5 foreslås ændret således, at udgifter ved udpantning, der ikke kan fås godtgjort hos skyldneren, afholdes af statskassen (forslagets § 4, stk. 1).

§§ 6-11 om løntilbageholdelse foreslås ændret på forskellige punkter. Det foreslås således, at der skal være adgang til tilbageholdelse til dækning af underholdsforpligtelser i flere ydelser end hidtil (forslagets § 5). Der foreslås indført en bestemmelse, hvorefter skyldneren, når der er truffet bestemmelse om tilbageholdelse, kan forlange fogedens afgørelse vedrørende bidragsgældens eksistens eller størrelse (forslagets § 5, stk. 2). Endvidere foreslås kompetencereglerne ændret, således at tilbageholdelsespålæg udfærdiges af de myndigheder, der administrerer de øvrige inddrivelsesmidler (forslagets § 6, stk. 1). Der foreslås indført adgang til at etablere en særordning ved tilbageholdelse i hyren til søfolk på danske skibe (forslagets § 6, stk. 3). Regien om fordeling af tilbageholdte beløb, når der er flere bidragsberettigede, foreslås ændret med hen-

blik på en mere smidig administration (forslagets § 9).

Reglerne i § 12 om beregning af afsoningstiden foreslås ændret på baggrund af den stigning, der har fundet sted i bidragenes størrelse (forslagets § 11).

Reglen i § 15 om, at afsoning ikke kan kræves for mindre beløb end bidragene for 3 måneder, foreslås ændret, således at der kan dekretes afsoning for een måneds bidrag. Bestemmelserne i § 15, stk. 2 og 3, om særlige begrænsninger i adgangen til at dekretes afsoning foreslås ophævet (forslagets § 13).

§ 16, stk. 3, om afsoning af bidrag i tilfælde, hvor skyldneren har fået anvist arbejde efter §§ 198-99 i straffeloven, foreslås ophævet.

§ 17 foreslås ændret, således at der ikke træffes bestemmelse om, at afsoning skal bortfalde, men derimod om udsættelse med afsoning (forslagets § 15). Denne ændring må sammenholdes med udvalgets forslag om en ny forældelsesregel, hvorefter afsoning ikke kan iværksættes for bidrag, hvis forfaldstid ligger længere tilbage end 5 år, jfr. nedenfor.

Reglerne i § 18 om rekursordningen vedrørende afsoningsdekretes foreslås ændret som følge af de ved grundlovens § 71, stk. 6, indførte regler om domstolsprøvelse

af administrativ frihedsberøvelse (forslagets § 16).

Reglerne i § 21 om forældelse af adgangen til at anvende lovens inddrivelsesmidler foreslås forenklet og ændret, således at begæring om inddrivelse, som nu, skal fremsættes senest 1 år efter forfaldstid, og således at der herudover skal gælde den begrænsning, at en person ikke kan hensesættes til afsoning af et bidrag, der vedrører en periode, som ligger mere end eet år forud for begæringens fremsættelse, eller hvis forfaldstid ligger længere tilbage end 5 år. Den særlige regel i § 21, stk. 2, om forældelse af inddrivelsesadgangen for forskudsvis udlagte bidrag ophæves, idet spørgsmålet henskydes til løsning i forsorgsloven (forslagets § 23).

§ 23 om anvendelse af gældsarrest i visse tilfælde foreslås ophævet.

§ 24 om erstatningsansvar for den, der beforder en person, som forlader landet uden at iagttage, hvad der påhviler ham med hensyn til betaling eller sikkerhedsstillelse for underholdsbidrag, foreslås ophævet.

Bestemmelsen i § 26 om bemyndigelse for justitsministeren til at indgå aftale med fremmede regeringer om inddrivelse af underholdsbidrag foreslås udvidet (forslagets § 1, stk. 2).

V.

Udkast til lov om inddrivelse af underholdsbidrag.

§1-

Reglerne i denne lov finder anvendelse på inddrivelse af underholdsbidrag til barn, ægtefælle eller en uden for ægteskab besvangret kvinde, såfremt bidraget tjener til fyldestgørelse af en i dansk lov hjemlet underholdsforpligtelse.

Stk. 2. Endvidere finder lovens regler anvendelse på inddrivelse af bidrag til fyldestgørelse af en underholdsforpligtelse i henhold til udenlandsk lov i det omfang, det fastsættes ved overenskomst med fremmed stat eller ved bestemmelse truffet af justitsministeren.

§2.

Efter derom af justitsministeren givne regler skal politiet og i København overpræsidenten på begæring yde bistand til inddrivelse af underholdsbidrag.

§3.

Skyldneren er forpligtet til at give myndighederne de for inddrivelsen af bidraget fornødne oplysninger om sine økonomiske og personlige forhold. Såfremt det forlanges, skal oplysningerne gives under personligt fremmøde for den myndighed, der foretager inddrivelsen. Møder skyldneren ikke efter tilsigelse, kan han bringes til stede ved politiets hjælp.

Stk. 2. Skyldnerens arbejdsgiver er pligtig efter myndighedernes anmodning at meddele de oplysninger af betydning for inddrivelsen, som han er i besiddelse af.

Bidraget kan inddrives ved udpantning efter reglerne i retsplejelovens kapitel 54. De udgifter ved udpantningen, der ikke kan fås godtgjort af skyldneren, afholdes af statskassen.

Stk. 2. Når skyldneren forgæves er eftersøgt eller har forladt landet for længere eller ubestemt tid uden at have iagttaget, hvad der efter § 19 påhviler ham, kan udpantning ske i hans her i landet værende gods for det samlede bidrag efter overøvrighedens nærmere bestemmelse. Med det således inddrevne beløb forholdes i overensstemmelse med § 22. Forkyndelse af udpantningskendelsen bortfalder.

§5.

Bidraget kan inddrives ved tilbageholdelse i skyldnerens lønning eller andet arbejdsvederlag, derunder provision, tantième, gratiale og feriegodtgørelse. Tilbageholdelse kan ligeledes kræves ved udbetaling af ventepenge eller pension, uanset om pensionen udredes af offentlig eller privat kasse. På samme måde kan tilbageholdelse kræves ved udbetaling af folkepension, invalidepension, andre periodiske ydelser fra offentlige kasser, af understøttelse, som skyldneren har krav på, af livrente og andre periodisk forfaldende forsikringsbeløb samt af renter af båndlagte kapitaler.

Stk. 2. Fremsætter skyldneren indsigelse mod bidragskravets eksistens eller stør-

reise, afgøres spørgsmålet herom ved fogedens kendelse.

Stk. 3. Pålæg om tilbageholdelse kan gives, selv om ydelsen til skyldneren ikke er forfalden, og tilbageholdelse kan ske, selv om ydelsen helt eller delvis er unddraget fra kreditorforfølgning.

§ 6.

Pålæg om tilbageholdelse gives af politimesteren på det sted, hvor skyldneren bor, eller, hvis han ikke har kendt bopæl her i landet, på det sted, hvor tilbageholdelsen skal foretages. I København gives sådant pålæg af overpræsidenten. Det beløb, der skal tilbageholdes ved hver udbetaling til skyldneren, fastsættes således, at der overlades ham det nødvendige til eget og families underhold.

Stk. 2. Pålægget skal være skriftligt og indeholde bemærkning dels om den en arbejdsgiver i henhold til § 7 påhvilende forpligtelse, dels om den i § 8 omhandlede erstatningspligt.

Stk. 3. Bestemmelserne om fremgangs måden ved tilbageholdelse kan fraviges efter nærmere af justitsministeren fastsatte regler i tilfælde, hvor skyldneren er forhyret med dansk skib.

Stk. 4. Den, til hvem pålæg om tilbageholdelse er rettet, er pligtig at indbetale de tilbageholdte beløb til politiet - i København overpræsidenten. Indbetaling skal ske, efterhånden som tilbageholdelse finder sted, medmindre vedkommende myndighed fastsætter en anden betalingsordning.

Stk. 5. I det tilbageholdte beløb kan der ikke gøres arrest eller eksekution.

§ 7.

I tilfælde, hvor der er givet en arbejdsgiver pålæg om tilbageholdelse i løn m.v., har han pligt til straks skriftligt at underrette den bidragsinddrivende myndighed, hvis skyldneren forlader sin tjeneste, og, hvis det er ham muligt, at oplyse, hvor den pågældende har taget ny tjeneste.

Stk. 2. Undlader nogen at opfylde de ham efter denne bestemmelse påhvilende pligter, straffes han med bøde.

§ 8-

Den, der har modtaget pålæg om tilbageholdelse i løn m.v., er erstatningspligtig, såfremt pålægget ikke overholdes. For erstatningsbeløbet kan udpantning finde sted efter samme regler som fastsat i § 4, stk. 1.

§ 9.

Skal der tilbageholdes bidrag til flere bidragsberettigede, fordeles det tilbageholdte beløb mellem de berettigede efter den inddrivende myndigheds nærmere bestemmelse.

§ 10.

Skønnes det, at et forfaldent bidrag ikke vil kunne inddrives ved udpantning eller tilbageholdelse i løn m.v., træffes der efter den bidragsberettigedes anmodning i overensstemmelse med de nedenfor nævnte bestemmelser afgørelse om, hvorvidt skyldneren skal hensættes til afsoning af bidraget.

Stk. 2. Afgørelsen træffes af politimesteren på det sted, hvor skyldneren bor, eller, hvis han ikke har kendt bopæl her i landet, på det sted, hvor den bidragsberettigede bor. I København træffes afgørelsen af overpræsidenten.

§ 11.

Bidragsskyld på 300 kr. eller derunder afsones med een dag for hver 10 kr., dog mindst to dage.

Stk. 2. Den del af skylden, som overstiger 300 kr., afsones med een dag for hver 25 kr.

Stk. 3. Ved afsoning af flere bidragsforpligtelser beregnes afsoningstiden efter det samlede bidragsbeløb.

Stk. 4. Afsoningen sker efter reglerne om straf af hæfte.

§ 12.

Skyldneren kan ikke hensættes til afsoning i mere end 120 dage inden for et tidsrum af et år, selv om afsoningen vedrører flere bidragsforpligtelser. Den del af bidragene, der som følge heraf ikke kommer til afsoning, og som var forfalden ved afsoningens påbegyndelse, kan heller ikke ikke senere forlanges afsonet.

§ 13.

Ved periodisk forfaldende bidrag kan afsoning ikke ske for mindre end en måneds bidrag eller den ikke dækkede del deraf, medmindre der ikke vil påløbe yderligere bidrag efter den pågældende bidragsbestemmelse.

§ 14.

Bidrag, der påhviler en kvinde til hendes ægtefælle, kan ikke kræves afsonet.

Stk. 2. Tjenestegørende værnepligtige kan ikke hensættes til afsoning, så længe de er indkaldt.

§ 15.

Afgørelse om afsoning eller om afsoningens iværksættelse kan udsættes, så længe det skønnes, at skyldneren er ude af stand til at betale på grund af forhold, som ikke kan lægges ham til last, såsom sygdom, uforskyldt arbejdsløshed eller særlig tyngende forsørgerpligter.

Stk. 2. Inden der træffes sådan bestemmelse, skal der så vidt muligt indhentes en erklæring fra den bidragsberettigede.

§ 16.

Bestemmelse om, at skyldneren skal hensættes til afsoning, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, men skyldneren kan forlange spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed forelagt domstolene efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a. Skyldneren skal samtidig med

bestemmelsen om afsoning gøres bekendt hermed.

§ 17-

Afsoning af bidrag medfører ikke bortfald af betalingspligt eller af de andre midler til bidragets inddrivelse eller af retten til at kræve bidraget udbetalt af det offentlige.

§ 18.

Udgifterne ved afsoning afholdes af statskassen.

§ 19.

Agter en skyldner at tage bopæl eller fast ophold i udlandet, inden han har opfyldt hele sin bidragspligt, er han pligtig til inden udrejsen, i fornødent fald efter politimesterens - i København overpræsidentens — bestemmelse og i det omfang og på den måde denne finder det passende, at betale eller stille sikkerhed.

Stk. 2. Såfremt sikkerheden består i kaution, haves der de samme retsmidler over for kautionisterne som over for skyldneren; dog kan kautionisterne ikke hensættes til afsoning af bidraget.

Stk. 3. Pligten til at stille sikkerhed påhviler ikke personer, som tager bopæl eller fast ophold i et af de andre nordiske lande. Tilsvarende undtagelse kan gøres for andre landes vedkommende i de tilfælde, hvor der med vedkommende land er truffet aftale om ydelse af bistand ved inddrivelse af underholdsbidrag.

§ 20.

Opfylder skyldneren ikke sin pligt til at stille sikkerhed, kan politimesteren - i København overpræsidenten — bestemme, at fremtidige bidrag for en nærmere fastsat periode skal kunne inddrives straks.

§ 21.

Efter overøvrighedens bestemmelse kan reglerne i §§ 19 og 20 bringes til anvendelse

over for en mand, der er part i en påbegyndt faderskabssag.

§22.

Ved inddrivelse af bidrag i medfør af § 20 indbetales det indkomne beløb til overformynderiet, for så vidt der ikke med overøvrighedens tilladelse træffes anden bestemmelse.

Stk. 2. Ophører bidragspligten, inden beløbet er opbrugt, tilfalder den tilbageværende del af dette skyldneren eller hans bo.

Stk. 3. Sikkerhedsstillelse efter § 19 friges af overøvrigheden, hvis skyldneren tager bopæl her i landet, og der er grund til at antage, at han vil blive her.

§ 23.

Retten til at bruge de særlige inddrivelsesmidler bortfalder, hvis anmodning om

bistand til inddrivelsen ikke fremsættes inden 1 år fra bidragets forfaldstid.

Stk. 2. Der kan ikke træffes bestemmelse om afsoning af bidrag, der vedrører en periode, som ligger længere tilbage end 1 år regnet fra det tidspunkt, hvor anmodning om bistand til bidragets inddrivelse blev fremsat. Afsoning kan ikke iværksættes for bidrag, hvis forfaldstid ligger længere tilbage end 5 år.

§ 24.

Denne lov træder i kraft den Fra samme tidspunkt ophæves lov nr. 133 af 7. maj 1937 om inddrivelse og sikring af underholdsbidrag.

Stk. 2. Loven er anvendelig også med hensyn til de forinden dens ikrafttræden begrundede bidragsforpligtelser. Reglerne om afsoning kommer til anvendelse på alle bidrag, med hensyn til hvilke afsoningsordre ikke er udfærdiget forinden lovens ikrafttræden.

VI.

Bemærkninger til lovforslaget.*Til § 1.*

Paragraffens 1. stk. svarer til den nuværende lovs § 1. Bortset fra den nedenfor omtalte, mindre betydelige udvidelse har man ikke med den ændrede formulering tilsigtet nogen ændring af området for anvendelsen af de særlige retsmidler til inddrivelse af underholdsbidrag. Ligesom efter gældende ret bruges ordet underholdsbidrag i vid forstand som omfattende også bidrag til udgifterne i anledning af en moders svangerskab og fødsel og til udgifterne ved et barns dåb, konfirmation, faglige uddannelse, sygdom eller begravelse m.v. Det er uden betydning, om bidraget er fastsat ved dom eller ved overøvrighedens resolution, eller om bidraget beror på parternes aftale. Om bidrag, der beror på aftale, gælder det efter den nuværende lovs § 1, at de særlige retsmidler til inddrivelsen kun kan bruges, hvis aftalen er godkendt af overøvrigheden.

Efter at § 25 i lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskab er ophævet ved ikrafttrædelsen af lov nr. 200 af 18. maj 1960 om børns retsstilling, er der ikke mere i den familieretlige lovgivning hjemmel for overøvrigheden til at godkende bidragsaftaler. Sådanne aftaler er principielt bindende for parterne uden godkendelse, og de kan danne grundlag for tvangsfuldbyrdelse efter lovgivningens almindelige regler herom. Da det vil kunne forekomme, at en person indgår på at betale et bidrag, som står i klart misforhold til hans økonomiske evner, kunne det vel overvejes at foreslå en ordning, hvorefter inddrivelseslovens regler ikke ubetinget skulle finde anvendelse på aftalte bidrag.

En sådan ordning kunne tænkes udformet således, at inddrivelsesmyndighederne efter begæring af skyldneren skulle nægte at medvirke ved inddrivelsen, såfremt aftalen måtte anses for åbenbart ubillig for skyldneren enten efter forholdene på tiden for aftalens indgåelse eller som følge af væsentlige ændringer i parternes forhold.

Efter udvalgets opfattelse er det imidlertid ikke rationelt at søge at afbøde virkningerne af ubillige aftaler ved bestemmelser i tvangsfuldbyrdesreglerne. Risikoen for, at sådanne aftaler kan komme til at virke urimeligt hårdt over for en af parterne, må efter udvalgets opfattelse imødegås ved regler, der gør det muligt i et vist omfang at tilsidesætte aftalerne. Sådanne regler findes allerede med hensyn til bidrag til børn, jfr. § 17 i den foran nævnte lov om børns retsstilling. Efter denne bestemmelse er en aftale om bidrag til et barn ikke til hinder for, at der træffes anden afgørelse af overøvrigheden, såfremt aftalen skønnes åbenbart ubillig, eller når forholdene væsentligt har forandret sig, eller aftalen strider mod barnets tarv. Aftale om bidrag til ægtefælle under samlivet eller efter faktisk samlivsophævelse kan fraviges ved afgørelse truffet af overøvrigheden, hvis aftalen skønnes åbenbart ubillig, eller hvis forholdene væsentligt har forandret sig, jfr. § 9 i lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger. En aftale om bidrag i separations- eller skilsmissetilfælde kan ved dom erklæres for helt eller delvis uforbindende for en ægtefælle, hvis den skønnes åbenbart ubillig, men krav om aftalens omstødelse må gøres gældende under separations- eller skilsmissesagen eller, hvor af-

gøreisen træffes ved bevilling, inden et år efter dennes meddelelse, jfr. § 72 i lov nr. 276 af 30. juni 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning. Spørgsmålet om, hvorvidt den sidstnævnte regel yder en ægtefælle tilstrækkelig beskyttelse mod en ubillig aftale, er efter det for udvalget oplyste taget op til overvejelse i det af justitsministeriet den 2. maj 1957 nedsatte udvalg til revision af ægteskabslovgivningen.

Det er en betingelse, at skyldnerens underholdsforpligtelse er hjemlet i dansk lov. Denne regel indebærer, at loven ikke kan anvendes ved inddrivelse af bidrag efter et udenlandsk bidragsdokument (herfra gøres undtagelse i stk. 2) eller af bidrag, som en person har påtaget sig at udrede, uden at der efter loven påhviler ham nogen pligt hertil, f.eks. når en mand er indgået på at betale bidrag til sin fraskilte hustrus underhold, uanset at hun har indgået nyt ægteskab, eller til sin fraskilte hustrus særkuldbørn eller til sine børn udover disses 24. år.

Bestemmelsen i stk. 2 træder i stedet for den nuværende lovs § 26. Forslaget betyder en vis udvidelse af justitsministerens bemyndigelse til at indgå konvention med fremmede stater om bistand til at inddrive udenlandske underholdsbidrag her i landet, for så vidt som udvalget ikke har fundet anledning til at gentage den nugældende lovregels betingelse om gensidighed. Indtil 1959 havde Danmark ikke andre aftaler med fremmede lande om bistand til inddrivelse af underholdsbidrag end konventionen af 10. februar 1931 med Finland, Island, Norge og Sverige som ændret ved overenskomst af 1. april 1953 (bekendtgørelse nr. 56 af 8. marts 1954). Den 15. maj 1959 har Danmark imidlertid ratificeret en af De forenede Nationer den 20. juni 1956 vedtaget konvention om inddrivelse af underholdsbidrag. Bekendtgørelse herom er endnu ikke udfærdiget.

løvrigt giver den foreslåede regel i stk. 2 justitsministeren hjemmel til generelt eller i enkeltstående tilfælde, hvor der ikke findes nogen konvention med vedkom-

mende stat, at bestemme, at et i udlandet fastsat bidrag skal kunne inddrives her i landet. Der findes ikke nogen tilsvarende bestemmelse i den gældende inddrivelseslov, og man har i praksis i visse tilfælde søgt at imødekomme en begæring om inddrivelse her i landet på grundlag af en udenlandsk bidragsafgørelse ved på det udenlandske grundlag at udfærdige en almindelig dansk bidragsresolution, som herefter har kunnet danne basis for inddrivelse.

Til § 2.

Bestemmelsen, der svarer til den nugældende lovs § 4, fastslår den politiet (i Københavns kommune overpræsidiat) påhvilende pligt til at bistå den bidragsberettigede med at inddrive bidraget, såfremt hun fremsætter anmodning herom. Efter den nuværende ordning, der er fastlagt i justitsministeriets cirkulære nr. 206 af 20. december 1937, påhviler denne opgave i København overpræsidiat og uden for København politiet (hvis afgørelser i overensstemmelse med den almindelige rekursordning kan indbringes for amtet). I de tilfælde, hvor det ikke er muligt for overpræsidiat selv at tilvejebringe de for sagens behandling nødvendige oplysninger om skyldnerens økonomiske forhold, f.eks. hvis denne ikke efterkommer tilsigelsen om at give møde i overpræsidiat, søges disse oplysninger tilvejebragt ved politiets hjælp. Københavns politi har desuden den opgave at udføre de af overpræsidiat truffne bestemmelser om afsoning af underholdsbidrag, hvilket i praksis har ført til, at politiet med overpræsidiats indforståelse kan give skyldneren udsættelse med afsoningen, hvis han over for politiet fremkommer med et acceptabelt betalingsstilbud, sædvanligvis om betaling af ugentlige eller månedlige afdrag, som indbetales på politistationen og herfra afregnes direkte til den bidragsberettigede. Også efter udvalgets forslag påhviler det politiet i København at bistå overpræsidiat med inddrivelsen af underholdsbidrag.

Efter gældende ret er opgaverne i forbindelse med inddrivelse af underholdsbidrag i øvrigt fordelt således:

1. Begæring om bistand til inddrivelse modtages af myndighederne der, hvor den bidragsberettigede er bosat.
2. Afkrævning af bidraget foretages af myndighederne på det sted, hvor skyldneren bor. Her søges bidraget eventuelt inddrevet ved udpantning.
3. Pålæg om tilbageholdelse udfærdiges af myndighederne på det sted, hvor skyldnerens arbejdssted eller vedkommende virksomheds kontor ligger.
4. Afsoning bestemmes af myndighederne på det sted, hvor skyldneren bor.

Udvalget foreslår, at inddrivelsesmyndighederne på det sted, hvor skyldneren bor eller opholder sig, skal være kompetente til at foretage inddrivelsen med alle de i loven hjemlede midler. Der opnås herved en meget ønskelig koncentration af inddrivelsesarbejdet hos den myndighed, der må forventes at have de bedste muligheder for at skaffe sig kendskab til skyldnerens personlige og økonomiske forhold, og man undgår ved tilbageholdelse at spilde tiden med sagens oversendelse til myndighederne på arbejdsstedet og den med disse myndigheders gennemgang af sagen forbundne dobbeltekspedition.

For ikke at skabe større vanskeligheder for den bidragsberettigede skal begæring om bistand til inddrivelse af underholdsbidrag dog fortsat kunne fremsættes over for politiet på det sted, hvor den bidragsberettigede bor, - i København overpræsidiets. Bor skyldneren i en anden politikreds, oversendes sagen til den derværende myndighed til videre foranstaltning. Den bidragsberettigede underrettes om oversendelsen og om, at henvendelser om sagen bør rettes til den myndighed, til hvilken sagen er oversendt, jfr. nærmere forslaget til §§ 6, stk. 1, og 10, stk. 2, samt § 4 i udvalgets udkast til cirkulære om inddrivelse af underholdsbidrag (betænkningens bilag nr. 1).

Inddrivelsen af underholdsbidrag, der er udbetalt den bidragsberettigede forskudsvis af det offentlige, jfr. kapitel 15 i lov om offentlig forsorg (bekendtgørelse nr. 341 af 1. september 1960), eller som er pålagt i medfør af denne lovs kapitel 1, påhviler de sociale udvalg (i København magistraten), idet bestemmelse om afsoning dog altid træffes af politiet (i København overpræsidiets), jfr. forsorgslovens §§ 199-204 og justitsministeriets cirkulære nr. 118 af 5. juli 1955, og det af socialministeriet nedsatte udvalg angående ændring af forsorgslovens regler om inddrivelse af de nævnte bidrag har i sin betænkning foreslået denne kompetenceordning bibeholdt.

Til § 3.

Bestemmelsen har til formål at give den bidragsinddrivende myndighed mulighed for i løbet af kort tid og på et tidligt stadium af inddrivelsessagen at få tilfredsstillende oplysninger om skyldnerens økonomiske og beskæftigelsesmæssige forhold. Skyldnerens egne opgivelser må ifølge sagens natur sædvanligvis efterprøves, hvilket for lønmodtageres vedkommende bedst sker ved telefonisk eller skriftlig henvendelse til arbejdsgiveren eller, hvis det oplyses, at han er uden arbejde, vedkommende arbejdsløshedskasse eller faglige organisation. Når skyldneren har været arbejdsløs, vil det ikke sjældent være nødvendigt med korte mellemrum at forhøre sig om, hvorvidt og eventuelt hos hvem han har fået arbejde, og man har ikke med den foreslåede regel tilsigtet nogen forandring i overpræsidiets og politiets sædvanlige praksis, hvorefter sådanne henvendelser bl.a. også sker til den pågældendes faglige organisation. I den nugældende lov er trediemands pligt til efter øvrighedens begæring at give oplysning om skyldnerens forhold fastsat i § 6, stk. 3, der direkte kun har hensyn til de tilfælde, hvor bidraget agtes inddrevet ved tilbageholdelse i skyldnerens løn.

Til § 4.

Af de særlige midler, der er til rådighed ved inddrivelsen af underholdsbidrag, nemlig udpantning, løntilbageholdelse og afsoning, må udpantning anses for det mindst ekstraordinære og er derfor i overensstemmelse med den nuværende lovs systematik nævnt først i lovudkastet. Dette inddrivelsesmiddel har imidlertid ikke nogen større betydning i bidragsager. I valget mellem inddrivelsesmidlerne udpantning og løntilbageholdelse bør efter udvalgets mening den bidragsinddrivende myndighed stå frit, medens bestemmelse om skyldnerens hensættelse til afsoning på grund af denne foranstaltning særlig indgribende karakter kun bør træffes, hvis det skønnes, at intet af de andre midler kan føre til målet, jfr. herom nedenfor ad udkastets § 10. Der kan ikke være noget til hinder for, at man efter omstændighederne bruger flere inddrivelsesmidler på samme tid, f. eks. hvis kun en del af bidragsrestancen kan dækkes ved udpantning.

Som en ny regel foreslås i stk. 1, 2. pkt., udgifter ved udpantningen, der ikke kan fås godtgjort hos skyldneren, afholdt af statskassen, d.v. s. af vedkommende dommerembede. Allerede efter gældende lov forfalder vel fogedgebyret først til betaling, når der er opnået dækning herfor hos skyldneren, jfr. justitsministeriets cirkulære nr. 151 af 22. juli 1922, men man har fundet det rimeligt, at den bidragsberettigede også spares for andre med udpantningen forbundne udgifter, f. eks. til fogedens befordring eller de udpantede effekters transport. Det samme gælder udgifter til udpantningsforretningens tinglysning eller anden sikring af den bidragsberettigedes ret, hvorved bemærkes, at disse foranstaltninger bør besørges af fogeden *ex officio*. Hvad angår realiseringen af de udpantede genstande og indfordringen af auktionsbeløbet indeholder retsplejelovens § 601 en særlig regel om, at disse inddrivesskridt normalt skal

påhvile vedkommende foged. Sædvanligvis medfører de derfor ikke nogen udgift for den bidragsberettigede. Blicher der undtagelsesvis tale om omkostninger af nogen betydning i forbindelse med tvangsauktion, f. eks. når der er foretaget udpantning i fast ejendom, vil den bidragsberettigede gennem justitsministeriet kunne opnå bevilling til fri proces, såfremt hun er uformuende.

Paragraffens 2. stk. svarer i det væsentlige til den gældende lovs § 5, stk. 2, idet man kun har udeladt bestemmelsen om udvidet udpantningsret i tilfælde af skyldnerens hensættelse i gældsarrest, jfr. herom bemærkningerne nedenfor ad lovudkastets § 19. Udvalget finder det også ubetænkeligt at opretholde reglen om, at der ikke i disse særlige tilfælde foretages forkyndelse af fogedens udpantningskendelse. Iøvrigt finder reglen i retsplejelovens § 601, 2. pkt., om en særlig enkel forkyndelsesmåde i udpantningssager vedrørende underholdsbidrag fortsat anvendelse.

Til § 5.

Som genstand for løntilbageholdelse nævner den nugældende lovs § 6, stk. 1, arbejds- eller tjenesteløn, og i § 11 medtages en række andre indtægtsarter, som før loven var undtaget fra sådan retsfulgning. Bestemmelserne har ikke sjældent givet anledning til fortolkningstvivel, særlig i de tilfælde hvor der har været tale om at foretage tilbageholdelse i ydelser, der som feriepenge, provision og tantieme supplerer den almindelige løn, eller i ydelser, der træder i stedet for denne, som f.eks. arbejdsløshedsunderstøttelse og dagpengehjælp. I administrativ praksis antages det, at tilbageholdelse også kan ske i sådanne ydelser. Dette er efter sagens natur også i god overensstemmelse med, hvad der må være formålet med denne lovgivning, men for tydelighedens skyld har udvalget fundet det rigtigst, at reglernes rækkevidde klargøres ved en videregående eksemplifikation i lovteksten. Ved

udformningen af denne har man særlig haft for øje foruden almindeligt arbejdsvederlag at medtage alle ydelser, der kan ligestilles med eller træder i stedet for sådant vederlag, f.eks. dagpenge og renteydelse efter ulykkesforsikringsloven, dagpenge fra sygekasserne eller efter den såkaldte sygelønsordning (lov nr. 239 af 10. juni 1960 om den offentlige sygeforsikring afsnit II) og hædersgaver efter den særlige lovgivning om udbetaling af hædersgaver til personer, der har gjort sig fortjent af fædrelandet, og deres efterladte. Hensynet til den bidragsberettigede, der oftest vil blive stillet i en vanskelig økonomisk situation, hvis hun ikke får sine underholdsbidrag, taler for at gå meget vidt på dette område. Beskyttelsen af skyldneren mod en for vidtgående indgriben i hans indtægter må tilgodeses på anden måde, jfr. lovudkastets § 6, stk. 1, 3. pkt.

I renter af båndlagte kapitaler og anden rentenydelsesret, udbetalinger fra stiftelser eller legater m.v. samt livrenter og andre forsikringsbeløb, der udbetales af forsikringssselskaber, kan der efter den nugældende lovs § 11, stk. 2, kun ske tilbageholdelse, hvis skyldneren bor eller opholder sig i udlandet. Det udtales i motiverne til denne paragraf, at der med hensyn til de nævnte indtægter ofte gør sig et særligt hensyn **til** bestemmelser truffet af trediemand og andre særlige hensyn gældende, og at man ved reglen har tilsigtet at ville ramme de særlig stødende tilfælde, der ellers kunne fremkomme, f.eks. hvor en person, der har en båndlagt kapital indestående i overformynderiet, fra udlandet kan hæve sine renter her i landet, medens underholdsbidraget praktisk set er uerholdeligt hos ham. Udvalget er af den opfattelse, at hensynet til den bidragsberettigede i almindelighed må opveje de nævnte særlige hensyn, og foreslår derfor den omhandlede begrænsning i adgangen til at søge fyldestgørelse i disse ydelser ophevet. Med hensyn til udbetalinger fra stiftelser og legater har man dog ment, at hensynet til trediemand gør sig gæl-

dende med så stor styrke, at tilbageholdelse ikke bør kunne fordres til dækning af modtagerens bidragsforpligtelser i noget tilfælde.

I modsætning til lønning og andet arbejdsvederlag kan en erhvervsdrivendes, f.eks. en håndværksmesters, læges, arkitekts eller mæglers tilgodehavende for et af ham eller hans folk udført selvstændigt arbejde ikke forlanges tilbageholdt til dækning af bidragsgæld. For sådanne indtægters vedkommende vil det oftest være praktisk **umuligt at** beregne vederlaget for den personlige arbejdsindsats alene.

Udvalget har overvejet, om der var nogen anledning **til** at foreslå indført en regel, hvorefter der kan ske løntilbageholdelse i drikkepenge. En sådan regel findes i den norske inddrivelseslov af 9. december 1955 § 12 som ændret ved lov af 11. april 1958, der dels pålægger arbejderen en pligt til efterhånden som han indkasserer sine drikkepenge at aflevere så stor en del heraf til arbejdsgiveren, som i henhold til det denne meddelte påbud skal tilbageholdes., dels bestemmer at arbejdsgiveren er personlig ansvarlig for, at dette bliver gennemført. I den danske skattelovgivning er der ved lov nr. 285 af 14. december 1957 om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen indført en lignende regel, jfr. nu lovebekendtgørelse nr. 70 af 16. marts 1961 § 42, stk. 3, hvorefter arbejdsgiveren, såfremt det krævede beløb ikke indgår, er ansvarlig for det deraf for kommunen følgende tab, medmindre han godtgør, at skatteyderen er fratrådt hans tjeneste senest 3 dage efter den afregning, ved hvilken opkrævning skulle have fundet sted. Det bestemmes endvidere, at arbejdsgiveren, hvis skatteyderen vægrer sig ved at indbetale beløbet, skal være berettiget til uanset det mellem parterne gældende opsigelsesvarsel at forlange, at skatteyderen straks fratræder tjenesten. Med hensyn til underholdsbidrag er der efter nugældende ret ikke hjemmel til at pålægge arbejdsgiveren at foretage tilbageholdelse i drikkepenge,

som udbetales skyldneren direkte af kunderne, hvorimod tilbageholdelse kan ske i arbejderens feriegodtgørelse.

Nogen afgørende grund til at indføre en anden regel på dette område er der efter udvalgets mening ikke. I modsætning til skattevæsenet har de bidragsinddrivende myndigheder jo mulighed for at fremtvinge betaling ved at stille skyldneren i udsigt, at han ellers vil blive indsat til afsoning af bidraget. Uden tvingende grunde bør man næppe heller pålægge en arbejdsgiver det byrdefulde arbejde at opkræve underholdsbidrag hos sit drikkepengelønnede personale, og det vil formentlig også i praksis være yderst vanskeligt at håndhæve en sådan regel.

I paragraffens stk. 2 er indsat en ny regel, hvorefter skyldneren, hvis han bestrider fordringens eksistens eller størrelse, kan få spørgsmålet afgjort af fogeden. I den gældende lov findes en tilsvarende bestemmelse (§ 14, sidste pkt.) for de tilfælde, hvor afsoning dekretes, uden at der har været forsøgt udpantning for bidraget.,

Paragraffens 3. stk. betyder ingen ændring i forhold til de nugældende regler. At tilbageholdelse kan ske, selv om den ydelse, i hvilken tilbageholdelse agtes foretaget, endnu ikke er forfalden til betaling, er også anført i den nuværende inddrivelseslovs § 6, stk. 1, og i retsplejelovens § 511, stk. 4, og er dette retsmiddels særkende-tegn. Der er intet til hinder for at dekretere tilbageholdelse i ydelser, der er forfaldne, men endnu ikke er kommet til udbetaling.

Til § 6.

Reglerne om, hvilken stedlig myndighed der skal være kompetent til at meddele pålæg om tilbageholdelse, foreslås ændret, således at kompetencen tilkommer myndighederne på det sted, hvor skyldneren har sin bopæl, jfr. herom bemærkningerne til § 2.

Paragraffens 1. stk., 3. pkt., medfører ingen ændring i den tilsvarende regel i den

nugældende lovs § 6, stk. 2. I cirkulæret af 20. december 1937 er det til vejledning for de bidragsinddrivende myndigheder anført, at det almindeligvis vil være passende at tilbageholde indtil 1/3 af skyldnerens løn, hvis han ikke er familieforsørger (dog 2/3 hvis han har fri kost og logi), og indtil 1/4 af lønnen, hvis den pågældende er familieforsørger og det i øvrigt skønnes at være forsvarligt at beslaglægge nogen del af hans arbejdsfortjeneste. Da en sådan bestemmelse, selv om det fremhæves, at den kun er vejledende, let kan give anledning til misforståelse, foreslås den ikke bevaret i det som bilag til betænkningen trykte udkast til et nyt cirkulære om inddrivelse af underholdsbidrag. De anførte brøker kan iøvrigt ikke længere være vejledende, efter at der ved loven om personlig skat til kommunen, jfr. lovebekendtgørelse nr. 70 af 16. marts 1961 § 42, stk. 1, er givet skattevæsenet adgang til hos familieforsørgere at forlange tilbageholdt indtil 25 pct. og hos andre skatteydere indtil 40 pct. af lønnen til dækning af skattekrav.

Paragraffens 2. stk. svarer i hovedsagen til gældende ret, jfr. lovens § 6, stk. 2.

Paragraffens 3. stk. er nyt og skyldes de særlige vanskeligheder, der jævnlige opstår, når løntilbageholdelse skal ske hos søfolk, særlig når vedkommende har flere bidragsforpligtelser, der fordres inddrevet af forskellige myndigheder uafhængigt af hinanden.

For den bidragsberettigede vil det ofte være en velfærdssag, at hun snarest muligt får rådighed over de tilbageholdte beløb, og man har derfor i stk. 4 som ny regel foreslået, at det skal påhvile arbejdsgiveren at indbetale beløbene, efterhånden som tilbageholdelsen finder sted. Da dette muligvis for enkelte større erhvervsvirksomheder vil betyde en større belastning af deres administration, end det med rimelighed kan forlanges, har man dog ment at burde åbne en udvej for at fastsætte en anden ordning, f.eks. en samlet månedlig afregning af ugentligt tilbageholdte beløb for et større antal lønarbejdere. For kontrol-

lens skyld bør indbetalingen ske til den bidragsinndrivende myndighed, ikke til den bidragsberettigede.

Paragraffens 5. stk. er enslydende med den nugældende lovs § 7, stk. 2. Reglen tager særlig sigte på at beskytte den bidragsberettigede mod retsforfølgning i det tilbageholdte beløb fra skyldnerens andre kreditorers side.

Til § 7.

Denne bestemmelse, der svarer til den nugældende lovs § 9, har til formål at sikre, at inddrivelsen ikke afbrydes, fordi skyldneren forlader sit arbejde. Har han fået anden lønnet beskæftigelse, vil det være naturligt at fortsætte løntilbageholdelsen på det nye arbejdssted, hvorom der snarest muligt og helst inden førstkommande lønningdag bør udfærdiges pålæg til arbejdsgiveren.

Til paragraffens 2. stk. skal bemærkes, at det også efter den nugældende lov, jfr. dennes § 10, er forbundet med bødestraf for arbejdsgiveren at tilsidesætte sin anmeldelsespligt. Det gældende bødemini- mum på 10 kr. må anses for overflødig og foreslås derfor ophævet. Det må bero på de almindelige erstatningsregler, om arbejdsgiveren tillige er erstatningspligtig for det tab, han påfører den bidragsberettigede, f.eks. ved en urigtig anmeldelse.

Til § 8.

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 8.

Til § 9.

I de ikke sjældne tilfælde, hvor flere bidragsberettigedes krav søges dækket ved løntilbageholdelse, må der foretages en fordeling mellem de berettigede af det tilbageholdte beløb, hvis dette ikke tilstrækker til dækning af alle kravene. Efter den nugældende lovs § 7, stk. 1, skal beløbet fordeles forholdsvis mellem de beretti-

gede, d.v.s. i forhold til størrelsen af disses tilgodehavender.

Denne regel kan i visse tilfælde føre til urimelige resultater, f.eks. i konkurrencen mellem, et nyligt forfaldent børnebidrag og en restance af et eller flere års hustrubidrag til skyldnerens fraseparerede eller fraskilte ægtefælle. Udvalget har overvejet mulighederne for at fastsætte en anden fordelingsnorm, men er kommet til det resultat, at der næppe kan opstilles en almindelig regel, der er tilfredsstillende i alle tilfælde. Det foreslås derfor, at det overlades til den bidragsinndrivende myndighed at træffe bestemmelsen om, hvorledes beløbet skal fordeles. I tilfælde, hvor opsummeringen af et større antal tidligere forfaldne bidrag skyldes grunde, som kan tilregnes den bidragsberettigede, ville det vel være rimeligt at foretage fordelingen i forhold til størrelsen af de løbende bidrag, medens der i andre tilfælde, hvor den berettigede har gjort, hvad der med rimelighed kan forlanges af hende for at få sine bidrag inddrevet, efter omstændighederne kan være grund til at lade fordelingen ske i forhold til restancernes størrelse.

I konkurrencen mellem den privates krav på et løbende bidrag og det offentlige krav på forskudsvis udlagte bidrag eller bidrag, som er pålagt i henhold til forsorgsloven, fyldestgøres det private krav efter socialministeriets faste praksis forlods.

Til § 10.

Afsoning må for en almindelig betragtning anses for det hårdeste af de til rådighed værende midler til inddrivelse af underholdsbidrag. Efter den nugældende lovs § 14 kan dette inddrivelsesmiddel kun bruges, hvis bidraget forgæves er søgt inddrevet ved udpantning, eller det på forhånd skønnes, at der ikke ved udpantning kan fås dækning for beløbet eller nogen del deraf. Derimod er det efter gældende ret ikke en betingelse, at bidraget ikke kan inddrives ved løntilbageholdelse. Under hensyn til tvangsmidlets særlig indgriben-

de: karakter finder udvalget, at bestemmelse om afsoning kun bør kunne træffes, såfremt der er grund til at antage, at bidraget hverken kan inddrives ved udpantning eller ved tilbageholdelse i skyldnerens løn m.v., og kun hvis den bidragsberettigede fremsætter anmodning derom. I København, hvor efter tidligere praksis en meget betydelig del af det daglige arbejde med inddrivelsen var lagt ud til politistationerne på grundlag af overpræsidiets afsoningsdekreter, vil denne regel have til følge, at inddrivelsen i overensstemmelse med overpræsidiets nuværende forretningsgang i videre udstrækning sker ved løntilbageholdelse. Arbejdet vil derfor i højere grad blive koncentreret i overpræsidiets, hvilket må anses for fordelagtigt, fordi dette herved får bedre muligheder for at følge inddrivelsens gang.

Paragraffens 2. stk. medfører ingen væsentlig ændring i forhold til gældende ret, jfr. den nuværende lovs § 18, stk. 1, 1. pkt. Det bemærkes herved, at bestemmelse om afsoning også træffes af politimesteren (i København overpræsidenten), når der er tale om inddrivelse af bidrag, der er udbetalt forskudsvis af det offentlige, eller som er pålagt i henhold til lov om offentlig forsorg, jfr. herom denne lovs § 200, stk. 2, og justitsministeriets cirkulære nr. 118 af 5. juli 1955, og denne ordning foreslås bibeholdt af socialministeriets udvalg angående ændring af forsorgslovens regler om bidragsinddrivelse.

Til § 11.

For beregningen af afsoningstiden er der i den nugældende lovs § 12 fastsat følgende skala, der stammer fra lov nr. 127 af 15. april 1930 om ikrafttræden af borgerlig straffelov § 18, stk. 1 :

1 dag for hver 3 kr., som beløbet udgør indtil 60 kr. inkl.

1 dag for hver 5 kr., som beløbet udgør over 60 kr., og indtil 400 kr. inkl.

1 dag for hver 25 kr., som beløbet udgør over 400 kr.

Idet normalbidraget i 1937 udgjorde 240 kr., 204 kr. og 168 kr. årlig (bidrag fra fader til barn over 2 år) for henholdsvis hovedstadskommunernes, købstædernes og landkommunernes vedkommende, jfr. socialministeriets bekendtgørelse nr. 57 af 16. marts 1936, var afsoningstiden for eet års bidrag dengang henholdsvis 56, 48 og 41 dage. De tilsvarende bidrag udgør pr. 1. april 1961, jfr. socialministeriets bekendtgørelse nr. 51 af 20. februar 1961 996 kr., 876 kr. og 744 kr. årlig, hvilke beløb efter den gældende skala skal afsones med henholdsvis 111, 107 og 101 dage. Den som følge af den almindelige økonomiske udvikling skete forhøjelse af underholdsbidragene har således medført en ikke tilsigtet forlængelse af afsoningstiden. Denne skærpelse kan ikke anses for ønskelig, og det foreslås derfor, at beregningsskalaen føres à jour. Efter udvalgets forslag vil afsoningstiden for eet års normalbidrag for de nævnte kommunegrupper udgøre henholdsvis 57, 53 og 47 dage.

Det er efter bestemmelsens formulering en selvfølge, at der ved afsoningstidens beregning bortses fra den del af bidragsrestancen, hvortil der ikke svarer en fuld dags afsoning. En restance på 195 kr. afsones således med 19 dage. Afsoningstiden er dog altid mindst 2 dage. Denne regel og reglen i paragraffens 3. stk. er i overensstemmelse med den nugældende lovs § 13, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.

Medens afsoningen efter den gældende lov skal ske efter reglerne om straf af fængsel, foreslås det i udkastets stk. 4, at man ved afsoning af underholdsbidrag gør brug af reglerne om straf af hæfte. Derved bringes ordningen i overensstemmelse med de af De forenede Nationers økonomiske og sociale råd den 31. juli 1957 godkendte standardminimumsbestemmelser for behandling af fanger.

Til § 12.

Bestemmelsen er i det væsentlige i overensstemmelse med den nugældende lovs § 13, stk. 2, 2. pkt.

Til § 13.

Reglen i den nugældende lovs § 15, stk. 1, om at der ved periodisk forfaldende bidrag ikke kan kræves afsoning for mindre end 3 måneders bidrag eller den ikke dækkede del deraf, har i praksis den uheldige virkning, at skyldneren, hvor inddrivelsen ikke kan ske ved udpantning eller løntilbageholdelse, kan gøre regning på en faktisk henstand med betalingen i dette tidsrum. Det foreslås derfor at nedsætte minimumsbeløbet til een måneds bidrag.

Efter udvalgets opfattelse er der ikke tilstrækkelig anledning til at foreslå de særlige regler i § 15, stk. 2 og 3, i den gældende lov opretholdt. Efter bestemmelsen i stk. 2 kan afsoning for bidrag til et barn uden for ægteskab og til moderens barselsfærd og hendes underhold før og efter fødslen først ske 2 måneder efter fødslen. Efter stk. 3 kan afsoning ikke finde sted, før der er truffet endelig afgørelse i en sag rejst af skyldneren for at få grundlaget for bidragspligten omstødt. Ingen af bestemmelserne vil være af praktisk betydning.

Til § 14.

Paragraffen svarer til den nugældende lovs § 16, hvis 3. stk. må anses for overflødig og derfor ikke gentages. Endvidere har man udeladt den særlige regel om, at en kvinde ikke kan hensættes til afsoning af bidrag til hendes stedbørn, idet sådanne bidrag er uden praktisk betydning.

Om hensættelse til afsoning af andre militære personer end tjenestegørende værnepligtige henvises til det side 55 som bilag optrykte cirkulære nr. 69 af 23. april 1938.

Til § 15.

Bestemmelsen træder i stedet for reglerne i den nugældende lovs § 17 og betyder i forhold til disse den ændring, at der ikke kan træffes bestemmelse om bortfald af afsoningen. Derimod kan den

bidragsinddrivende mynctighed udsætte afgørelsen om afsoning eller dennes fuldbyrdelse, når de i paragraffen omhandlede betingelser er **til** stede. Adgangen til at iværksætte afsoning bortfalder dog ifølge forslaget § 23, hvis der hengår mere end 5 år fra bidragets forfaldstid.

Til § 16.

Efter den nugældende lovs § 18 kan politimesterens bestemmelse angående afsoning indankes for amtmanden, hvorimod amtets eller overpræsidiets afgørelse med hensyn til afsoning ikke kan indankes for højere myndighed (d.v.s. justitsministeriet). Efter forslaget skal begrænsningen i rekursadgangen alene gælde de afgørelser, hvorved det bestemmes, at skyldneren skal hensættes til afsoning. På den anden side finder udvalget ikke, at der er tilstrækkelig anledning **til** at opretholde adgangen til at indbringe politimesterens afsoningsdekret for amtet, idet skyldneren nu kan forlange dekretets lovlighed forelagt domstolene til bedømmelse, og en rekursordning vil kunne føre til en unødvendig forsinkelse af sagen.

Den foreslåede bestemmelse om skyldnerens ret til at forlange spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed indbragt for domstolene er en konsekvens af reglen om prøvelse af administrativt, bestemt frihedsberøvelse i § 71, stk. 6. i grundloven. Udvalget har overvejet, om det må anses for mest hensigtsmæssigt, at sagen forinden dens indbringelse for domstolene forelægges for justitsministeriet, idet en sådan ordning, der bl.a. kendes fra lovgivningen om sindssyge personers hospitalsophold (lov nr. 175 af 11. juni 1954), måske vil kunne føre til en nedbringelse af disse retssagers antal. Man har dog ment at måtte tage afstand herfra, fordi der i afsoningsager almindeligvis er tale om en kortvarigere frihedsberøvelse, og domstolsprøvelsen følgelig bør ske snarest muligt, efter at der er fremsat begæring herom.

inddrivende myndighed eller at deponere sit pas hos denne, og man har herved lagt vægt på, at bidragsforholdet er et privat retsforhold, og at der bør udvises nogen tilbageholdenhed med at indblende de offentlige myndigheder i bidragsforholdene uden parternes ønske.

I overensstemmelse hermed svarer den af udvalget foreslåede bestemmelse i det væsentlige til den nuværende regel i lovens § 22. Afgørelsen vedrørende sikkerhedsstilling i København, der efter loven skal træffes af politidirektøren, foreslås henlagt til overpræsidenten i overensstemmelse med kompetencereglerne i andre inddrivelsessager.

I forhold til den nugældende lovs § 22 foreslås i øvrigt i udkastets stk. 2 den ændring, at skyldnerens kautionister ikke kan indsættes til afsoning af bidraget, og i stk. 3, dels at skyldneren ikke har pligt til at stille sikkerhed, hvis han tager ophold i et af de andre nordiske lande, dels at tilsvarende undtagelse kan gøres for andre landes vedkommende i tilfælde, hvor der træffes aftale om inddrivelse af underholdsbidrag i vedkommende land, jfr. bemærkningerne foran ad § 1, stk. 2.

Til § 20.

Det er en følge af denne bestemmelse, der er ny, at man i mangel af beløbets betaling kan gøre brug af de særlige retsmidler over for skyldneren til beløbets inddrivelse, herunder efter omstændighederne også indsætte ham til afsoning, uanset at han i øvrigt har været ajour med bidragsbetalingen. Ved siden af § 4, stk. 2, har reglen den selvstændige betydning, at inddrivelsesmidlerne kan bringes i anvendelse, inden skyldneren forlader landet.

Til § 21.

Denne paragraf træder i stedet for deri gældende lovs § 22, stk. 2. Det foreslås, at reglens anvendelsesområde begrænses til de tilfælde, hvor der er rejst en sag, der kan føre til, at vedkommende bliver tilpligtet at betale underholdsbidrag.

Til § 22.

Bestemmelsen, deri øvrigt ganske svarer til den nuværende lovs § 25, indeholder i stk. 3 en ny regel om, at den af skyldneren stillede sikkerhed frigives, hvis han tager bopæl her i landet, og der er grund til at antage, at han vil blive her. Det er i administrativ praksis antaget, at der efter gældende lov ikke er hjemmel til at frigive sikkerhedsstillingen, hvilket i enkelte tilfælde har måttet føles som mindre rimeligt.

Til § 23.

Ligesom efter den nugældende lovs § 21 foreslås en forældelsesfrist for anvendelse af de særlige inddrivelsesmidler på et år regnet fra bidragets forfaldstid, idet forældelsen dog afbrydes, hvis den beretigede inden fristens udløb over for den bidragsinddrivende myndighed fremsætter anmodning om bistand til bidragets inddrivelse. For udpantnings vedkommende er det ifølge retsplejelovens § 597 en yderligere betingelse for forældelsens afbrydelse, at udpantningsforretningen efter begæringens indgivelse fremmes med tilbørlig hurtighed af rekvirenten.

Hvad særlig angår retsmidlet afsoning gentages i lovudkastets stk. 2, pkt. 1, reglen i lovens § 21, stk. 3, om at dette retsmiddel ikke kan iværksættes for bidrag, der vedrører en periode, som ligger længere tilbage end 1 år fra begæringen om bistand til bidragets inddrivelse. Denne regel, der har sigte på de få tilfælde, hvor der ved bidragsbestemmelsen er fastsat bidrag for en længere periode forud end 1 år, findes henset til retsmidlets hårdhed at være stemmende med billighed.

Ny er derimod bestemmelsen i stk. 2, sidste pkt., der har hensyn til de tilfælde, hvor forældelsen vel er behørigt afbrudt ved fremsættelse af anmodning om bistand, men hvor man derefter under inddrivelsessagen har givet skyldneren en længere henstand med betalingen eller udsat afgørelsen om afsoning i medfør af § 15.

Til § 17.

Reglen er i overensstemmelse med gældende ret, jfr. den nuværende lovs § 19.

Til § 18.

Bestemmelsen svarer til § 20 i den gældende lov, således som den er ændret ved lov nr. 41 af 1. marts 1961 om statens overtagelse af visse kommunale udgifter m.m.

Til § 19.

Særlige vanskeligheder for inddrivelsen opstår, når skyldneren forlader landet for at tage bopæl eller fast ophold i et fremmed land. Til imødegåelse heraf er der i den nugældende lovs §§ 22-24 opstillet en række regler, der har til formål at sikre bidragspligtens opfyldelse i disse tilfælde. Efter § 22 påhviler det således skyldneren inden afrejsen enten at betale de ham påhvilende bidrag eller at stille sikkerhed for betalingen, eventuelt i form af kaution, der skal godkendes af politiet, og ifølge § 23 vil han efter bestemmelse af vedkommende fogedret kunne hensættes i gældsarrest i et tidsrum af højst 9 måneder, hvis der er grund til at formode, at han vil rejse uden at opfylde denne forpligtelse. § 24 indeholder en regel om erstatningspligt for den, der med kendskab til forholdene medvirker til bortrejsen. Bestemmelserne i §§ 22 og 23 må sammenholdes med § 5 (jfr. bemærkningerne foran til lovudkastets § 4), hvorefter der kan foretages udpantning for det samlede bidrag, når skyldneren enten har forladt landet uden at betale eller stille sikkerhed, eller han er hensat i gældsarrest i medfør af § 23. Endelig kan politiet i henhold til § 2, stk. 1, nr. 3, i lov nr. 223 af 7. juni 1952 om pas til danske statsborgere m.v. nægte at udstede pas til skyldneren eller inddrage et allerede udstedt pas, hvis der er grund til at formode, at han vil forlade landet uden at opfylde sin forpligtelse efter § 22, jfr. herved Rigsdagstidende 1951-52 tillæg A sp. 5275.

Uanset at enhver regel, der har til for-

mål at sikre bidragspligtens opfyldelse inden skyldnerens udrejse, i væsentlig grad vil være præget af ufuldkommenhed, fordi den skyldner, der har til hensigt at unddrage sig sine forpligtelser, oftest vil have forladt landet, inden hans rejseplaner afsløres, er der i udvalget enighed om, at man ikke bør afstå fra at opstille regler om bidragets sikring i disse tilfælde.

Hvad angår den nugældende bestemmelse om skyldnerens hensættelse i gældsarrest bemærkes, at det efter udvalgets mening ikke ville være stemmende med moderne retsopfattelse at bevare dette tvangsmiddel i sager om inddrivelse af underholdsbidrag, og da man heller ikke har fundet, at der var tilstrækkelig anledning til at bibeholde den særlige erstatningsregel for medvirken til skyldnerens bortrejse, indeholder lovudkastet ingen til § 23 eller § 24 i den nugældende lov svarende bestemmelser.

Derimod bør man efter udvalgets mening fortsat have en lovbestemmelse om, at det påhviler skyldneren inden udrejsen at betale samtlige de ham påhvilende bidrag, og om sikring af bidragspligtens opfyldelse ved en af myndighederne fastsat sikkerhedsstillelse. Der kræves efter lovens § 22 ikke nogen begæring fra den bidragsberettigede for at pålægge skyldneren at stille sikkerhed, men pligten hertil påhviler ham uden videre, så snart han har besluttet sig til at udrejse til et fremmed land. Uanset at en sådan beslutning vel i nogle tilfælde kan være helt legitim og måske endog være truffet i forståelse med den bidragsberettigede, har udvalget dog af hensyn til reglens effektivitet ikke fundet det tilrådeligt at gøre den omhandlede forpligtelse betinget af en udtrykkelig begæring fra den berettigede. Det må herved tages i betragtning, at denne ofte er ude af stand til at varetage sine interesser, fordi hun af skyldneren er holdt uden for hans rejseplaner. På den anden side finder udvalget, at det vil føre for vidt at pålægge skyldneren yderligere forpligtelser, som f.eks. pligt til at give møde hos den bidrags-

VII.

Bilag.

Udkast til cirkulære om inddrivelse af underholdsbidrag.

(Til overpræsidenten i København, politidirektøren i København og samtlige politimestre).

I medfør af § 2 i lov nr. . . . af om inddrivelse af underholdsbidrag fastsættes herved følgende regler om myndighedernes bistand til inddrivelse af underholdsbidrag.

være af betydning ved inddrivelsen, herunder også oplysning om eventuelle tidligere aftaler med skyldneren om betalingsmåden.

Anmodning om bistand.

§ 1.

Anmodning om bistand til inddrivelse af underholdsbidrag kan fremsættes over for politiet på det sted, hvor den bidragsberettigede bor - i København over for overpræsidenten -, når et bidrag ikke er blevet betalt til forfaldstid. Anmodningen bør være ledsaget af følgende bevisligheder og oplysninger:

- 1) Bidragsdokumentet.
- 2) Den bidragsberettigedes navn og adresse. For gifte kvinders vedkommende må tillige anføres den pågældendes pigenavn.
- 3) Skyldnerens navn og adresse og så vidt muligt fødselstid og -sted.
- 4) Oplysning om bidragsrestancens størrelse og hvilket tidsrum den vedrører.

Ved *børnebidrag* desuden:

- 5) Attest om, at barnet er i live, og en erklæring om, at bidragspligten ikke er ophevet ved adoption, samt oplysning om, hvor og hos hvem barnet har ophold.

§ 2.

Der kan afkræves den bidragsberettigede nærmere oplysninger, som skønnes at

Eftersøgning og opkrævning.

§ 3.

Er skyldnerens adresse ubekendt, søges den oplyst af den myndighed, der har modtaget anmodning om bistand til inddrivelsen.

§ 4.

Bor skyldneren i en anden politikreds, oversendes sagen til politiet på bopælsstedet - i København til overpræsidenten - til videre foranstaltning.

Stk. 2. Den bidragsberettigede bør underrettes om oversendelsen og om, at henvendelser om sagen så vidt muligt bør rettes direkte til den myndighed, til hvilken den er oversendt.

§ 5.

Det skyldige beløb skal snarest afkræves skyldneren af politiet - i København af overpræsidenten.

§ 6.

Skyldneren er pligtig efter tilsigelse at give møde hos den myndighed, der foretager inddrivelsen.

Stk. 2. Udebliver han trods tilsigelse, kan han bringes til stede ved politiets hjælp.

§7.

Såfremt skyldneren ikke betaler det skyldige beløb, afhøres han om sine økonomiske og personlige forhold.

Stk. 2. Oplysningerne kan om fornødent søges tilvejebragt eller underbygget ved henvendelse til skattevæsenet, arbejdsgiver, arbejdsløshedskasse eller andre, der må formodes at have kendskab til forholdene.

Aftale om betalingsordning.

§8-

Skyldneren opfordres til at fremsætte et forslag om bidragsrestancens afvikling ved betaling af passende beløb ad gangen.

Stk. 2. Forslaget skal forelægges den bidragsberettigede til udtalelse, medmindre denne i forvejen har tilkendegivet, at hun er enig i en ordning som den foreslåede.

§9.

Skyldneren skal straks underrettes, når den tilbudte afdragsordning er godkendt. Samtidig bør det tilkendegives ham, at bidraget vil blive inddrevet, hvis han ikke overholder aftalen.

§ 10.

Beløbene skal indbetales til den myndighed, der foretager inddrivelsen, medmindre den bidragsberettigede har erklæret sig enig i en anden ordning af betalingen.

§ 11.

I de tilfælde, hvor aftale om betaling efter foranstående regler ikke opnås, eller hvor en sådan aftale ikke overholdes, træffes der foranstaltning til bidragets inddrivelse enten ved udpantning eller ved tilbageholdelse i skyldnerens løn efter inddrivelsesmyndighedernes bestemmelse eller eventuelt ved afsoning, hvor de særlige betingelser herfor er til stede.

Udpantning og løntilbageholdelse.

§ 12.

Træffes der bestemmelse om bidragets inddrivelse ved udpantning, oversendes sagen til vedkommende fogedret med begæring om udpantning.

Stk. 2. Udpantning sker efter reglerne i retsplejelovens kapitel 54.

§ 13.

Udpantningen sker uden udgift for den bidragsberettigede.

Stk. 2. Kan der ikke opnås dækning hos skyldneren for de med udpantningsforretningen forbundne udgifter, f. eks. til forkyndelsesgebyr, vidnegebyr eller befordringsudgifter eller udgifterne ved udpantningsforretningens tinglysning eller de udpantede genstandes bevaring, afholdes de af retten.

§ 14.

Det kan af vedkommende fogedret bestemmes, at den bidragsberettigede skal stille sikkerhed for udgifterne ved realisation af fast ejendom.

§ 15.

Ved pålæg til skyldnerens arbejdsgiver kan bidraget forlanges tilbageholdt af hans lønning eller andet arbejdsvederlag, der under provision, tantième, gratiale og feriegodtgørelse. Tilbageholdelse kan ligeledes kræves i ventepenge og pension, folkepension, invalidepension, andre periodiske ydelser fra offentlige kasser, ved udbetaling af understøttelse, som skyldneren har retskrav på, livrente og andre periodisk forfaldende forsikringsbeløb samt af renter af båndlagte kapitaler, jfr. lovens § 5.

Stk. 2. Tilbageholdelse kan forlanges i de foran nævnte ydelser, selv om de ikke er forfaldne.

§ 16.

Pålægget til vedkommende arbejdsgiver meddeles på de af justitsministeriet godkendte blanketter, og underretning sendes til skyldneren og den bidragsberettigede.

§ 17-

Pålægget gives af politimesteren på det sted, hvor skyldneren bor, eller, hvis han ikke har kendt bopæl her i landet, på det sted, hvor tilbageholdelsen skal foretages. I København gives pålægget af overpræsidenten.

§ 18.

Det beløb, der skal tilbageholdes af skyldnerens løn m.v., fastsættes således, at bidragsrestancen afvikles hurtigst muligt. Dog bør der overlades skyldneren det til hans og hans families nødvendige behov fornødne beløb.

Stk. 2. Den omstændighed, at der i forvejen foretages løntilbageholdelse for skatte-restancer, vil som regel ikke være til hinder for, at der udfærdiges pålæg om at holde yderligere en del af skyldnerens løn m. v. tilbage til dækning af bidragsrestancen.

Stk. 3. I tilfælde, hvor der af en kommune i forvejen er givet pålæg om tilbageholdelse i løn m. v. til dækning af bidrag, som er forskudsvis udbetalt af det offentlige eller fastsat med hjemmel i lov om offentlig forsorg, fastsættes det beløb, der nu skal tilbageholdes, uden hensyntagen til det af kommunen meddelte pålæg. Kommunen underrettes straks om det af politiet - overpræsidenten - givne pålæg.

§ 19.

Er der meddelt pålæg om tilbageholdelse i løn m.v. til dækning af bidrag til flere bidragsberettigede, og er det beløb, som kan holdes tilbage, ikke tilstrækkeligt til dækning af alle bidragskravene, fordeles det tilbageholdte beløb mellem de be-

rettigede efter den inddrivende myndigheds afgørelse.

Stk. 2. Ved fordeling af inddrevne beløb mellem flere private bidragsberettigede tages der hensyn til størrelsen af de løbende bidrag fremfor størrelsen af restancerne.

§ 20.

Arbejdsgiveren er på øvrighedens begæring pligtig at give oplysning om skyldnerens arbejds- og lønforhold, jfr. lovens § 3, stk. 2.

Stk. 2. Det er endvidere arbejdsgiverens pligt straks skriftligt at underrette vedkommende myndighed, hvis skyldneren forlader sin tjeneste. Det påhviler arbejdsgiveren så vidt muligt at oplyse grunden til tjenestens ophør, og hvor den pågældende har taget ny tjeneste.

§ 21.

Såfremt der ikke af den myndighed, som forestår inddrivelsen, bestemmes andet, skal de tilbageholdte beløb indbetales straks efter tilbageholdelsen. Der kan træffes særlig bestemmelse om indbetalingen, hvor det findes praktisk, men indbetaling bør da ske mindst een gang om måneden.

§ 22.

Overholder den, der har modtaget pålæg om tilbageholdelse, ikke det ham givne pålæg, bliver han erstatningspligtig. For erstatningsbeløbet kan udpantning finde sted efter reglerne i retsplejelovens kapitel 54.

Afsoning.

§ 23.

Skyldneren kan hensættes til afsoning af bidraget, såfremt det skønnes, at beløbet ikke kan inddrives ved udpantning eller ved tilbageholdelse i hans løn m.v., og såfremt den bidragsberettigede fremsetter begæring om afsoning enten samti-

dig med anmodningen om bidragets inddrivelse eller senere.

§24.

Afgørelse om afsoning eller om afsoningens iværksættelse kan udsættes, så længe det skønnes, at skyldneren er ude af stand til at betale på grund af forhold, som ikke kan lægges ham til last, såsom sygdom, uforskyldt arbejdsløshed eller særlig tyngende forsørgerpligter.

Stk. 2. Inden der træffes sådan bestemmelse, skal der så vidt muligt indhentes en erklæring fra den bidragsberettigede, der i alle tilfælde skal underrettes om afgørelsen.

§25.

I forbindelse med beslutningen om skyldnerens hensættelse til afsoning kan det bestemmes, at afsoningen ikke skal fuldbyrdes, hvis bidragsrestancen afdrages med et nærmere fastsat beløb.

§26.

Afgørelse om afsoning træffes af politimesteren på det sted, hvor skyldneren bor, eller, hvis han ikke har kendt bopæl her i landet, på det sted, hvor den bidragsberettigede bor. I København træffes afgørelsen af overpræsidenten. Samtidig gøres skyldneren bekendt med, at spørgsmålet om lovligheden af frihedsberøvelsen kan forelægges retten i overensstemmelse med retsplejelovens kapitel 43 a.

Stk. 2. En beslutning om, at skyldneren skal hensættes til afsoning, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 3. Bestemmelse om, at afsoning skal udsættes, eller at begæringen om afsoning ikke kan imødekommes, kan påklages til amtet, såfremt bestemmelsen er truffet af en politimester, og ellers til justitsministeriet.

§27.

Afsoning sker efter reglerne om straf af hæfte efter følgende forhold :

Bidragsskyld på 300 kr. eller derunder afsones med 1 dag for hver 10 kr. Den del af bidragsskylden, der overstiger 300 kr., afsones med 1 dag for hver 25 kr.

Stk. 2. Skal flere bidrag afsones samtidig, beregnes afsoningens varighed efter bidragenes samlede beløb.

§28.

Ingen kan hensættes til afsoning i længere tid i løbet af et år end 120 dage, selv om der forlanges afsoning i anledning af flere bidragsforpligtelser. Den del af bidragene, der som følge heraf ikke kommer til afsoning, og som var forfalden ved afsoningens påbegyndelse, kan ikke senere forlanges afsonet.

§29.

Afsoningstiden er mindst 2 dage.

Stk. 2. Ved beregningen af afsoningstiden tages i øvrigt kun hensyn til den del af bidragene, hvortil der svarer fulde dages hæfte.

§30.

Ved periodisk forfaldende bidrag kan afsoning ikke ske for mindre end een måneds bidrag eller den ikke dækkede del deraf, medmindre der ikke vil påløbe yderligere bidrag efter den pågældende bidragsbestemmelse.

§31.

Bidrag, der påhviler en kvinde til hendes ægtefælle, kan ikke kræves afsonet.

§32.

Tjenestegørende værnepligtige kan ikke hensættes til afsoning, så længe de er indkaldt.

§33.

Afsoning af bidrag medfører ikke bortfald af betalingspligt eller af de andre mid-

ler til bidragets inddrivelse eller af retten til at kræve bidraget udbetalt af det offentlige.

§ 34.

Udgifterne ved afsoning afholdes af statskassen.

Afregning til den bidragsberettigede.

§ 35.

Bidragsbeløb, der indbetales eller inddrives, tilstilles den bidragsberettigede, efterhånden som de indkommer, medmindre der med den bidragsberettigede træffes aftale om afregning med større beløb ad gangen.

Udvandring.

§36.

Agter en skyldner at tage bopæl eller fast ophold uden for Danmarks eller de andre nordiske landes grænser, inden han har opfyldt hele sin bidragspligt, er han pligtig til inden udrejsen, i fornødent fald efter politimesterens - i København overpræsidentens - bestemmelse og i det omfang og på den måde denne finder det passende, at betale eller stille sikkerhed.

Stk. 2. Kan bedre sikkerhed ikke tilvejebringes, kan sikkerheden efter omstændighederne bestå i selvskyldnerkaution fra to personer, hvis økonomiske forhold findes at være tilfredsstillende. Over for disse personer haves der da de samme retsmidler som over for skyldneren. Dog kan de ikke hensættes til afsoning af bidraget.

Stk. 3. Kautionserklæringen afgives for politimesteren - i København overpræsidenten -, der forinden skal gøre de pågældende personer bekendt med erklæringens retsvirkninger.

§37.

Hvis skyldneren ikke opfylder sin pligt til at stille sikkerhed, kan politimesteren - i København overpræsidenten - bestem-

me, at fremtidige bidrag for en nærmere fastsat periode skal kunne inddrives straks.

§38.

Reglerne i § 36 og § 37 kan efter nærmere bestemmelse af vedkommende overøvrighed bringes til anvendelse over for en mand, der er part i en påbegyndt faderskabssag.

§ 39.

Ved inddrivelse af bidrag i medfør af reglen i § 37 såvel som ved frivillig opfyldelse af sådanne krav vil det indkomne beløb, for så vidt der ikke med overøvrighedens tilladelse træffes anden bestemmelse, være at indbetale til overformynderiet. Bidraget udbetales til den bidragsberettigede, efterhånden som forfaldstiden for de enkelte periodiske ydelser indtræder. Ophører bidragspligten, inden beløbet er opbrugt, tilfalder det tilbageblevne skyldneren eller hans bo.

§40.

Sikkerhedsstillelsen frigives af overøvrigheden, hvis skyldneren tager bopæl her i landet, og der er grund til at antage, at han vil blive her. Der bør indhentes en erklæring fra den bidragsberettigede om dennes stilling til spørgsmålet.

Forældelse.

§41.

Retten til at bruge de særlige inddrivelsesmidler bortfalder, hvis anmodning om bistand til inddrivelsen ikke fremsættes inden 1 år fra bidragets forfaldstid.

Stk. 2. Der kan ikke træffes bestemmelse om afsoning af bidrag, der vedrører en periode, som ligger længere tilbage end 1 år regnet fra det tidspunkt, hvor anmodningen om bistand til bidragets inddrivelse blev fremsat.

Stk. 3. Afsoning kan ikke iværksættes for bidrag, hvis forfaldstid ligger længere tilbage end 5 år.

**Cirkulære til Overpræsidenten og Politidirektøren i København,
Præsidenten for Københavns Byret, Københavns Magistrat, samtlige
Amtmænd, Underretsdommere, Politimestre og Kommunal-
bestyrelser angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag.**

I.

Bistand ved Inddrivelsen.

Angaaende de offentlige Myndigheders Virksomhed ved Inddrivelse af Underholdsbidrag, som i Henhold til Overøvrighedens Resolution eller en af Overøvrigheden godkendt Overenskomst, Separations- eller Skilsmissebevilling eller -dom paahviler en Person til nuværende eller tidligere Ægtefælle, Børn, Adoptivbørn og Stifbørn samt til en udenfor Ægteskab besvangret Kvinde, saavel som Underholdsbidrag, der er paalagt ved en i Henhold til Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg udfærdiget Bidragsresolution, fastsætter Justitsministeriet herved i Medfør af § 4 i Lov Nr. 133 af 7. Maj 1937 om Inddrivelse og Sikring af Underholdsbidrag følgende Bestemmelser:

A. Bidrag, der ikke er udbetalt forskudsvis af det offentlige, og som ikke er paalagt i Medfør af Lov om offentlig Forsorg.

Stk. 1. Naar en bidragsberettiget henvender sig til Politiet - i København Overpræsidentet - om Inddrivelse af et forfaldent Bidrag, skal der ydes den bidragsberettigede Bistand hermed. Der gives om fornødent den bidragsberettigede Vejledning om de Skridt, der kan foretages til Bidragets Inddrivelse, og det søges oplyst, om Bidraget alene ønskes inddrevet gennem Afkrævning, Udpankning og Indeholdelse i Løn, eller om det tillige eventuelt ønskes

afsonet. Dersom den bidragspligtiges Opholdssted ikke kendes, ydes der Bistand ved Eftersøgningen, jfr. nedenfor Afsnit II, om fornødent ved Efterlysning i Politietferretninger.

Stk. 2. Politiet (Overpræsidentet) afkræver først den bidragspligtige Beløbet. Bor han i en anden Politikreds, oversendes Sagen til det derværende Politiet - i København Overpræsidentet - til videre Foranstaltning.

Stk. 3. Hvis Bidraget ikke betales ved Afkrævningen, oversendes Sagen til vedkommende Dommer med Begæring om Udpankning, eventuelt efter Overøvrighedens Bestemmelse for det samlede Bidrag, jfr. Lov Nr. 133 af 7. Maj 1937 § 5, Stk. 2. Saadan Oversendelse finder dog ikke Sted, saafremt Politiet - i København Overpræsidentet - paa Forhaand skønner, at Beløbet maa anses uerholdeligt ved udpankning.

Stk. 4. Udpankningsgebyret og Vidnegebyret i Anledning af Udpankning kan ikke kræves forudbetalt af Rekvirenten, og disse Gebyrer bortfalder, saafremt Udpankningen har været forgæves, jfr. herved Sportelreglementet af 22. Marts 1814 § 61, Stk. 2, og Vejledning for Sognefogeder Nr. 327 af 20. December 1932 § 20. Befordringsudgifter ved Udpankningsforretningen maa derimod betales af Rekvirenten, men disse Udgifter bør nedbringes mest muligt derved, at Forretningen foretages i Forbindelse med Embedets andre lignende Forretninger. Ogsaa Udgifterne ved Tvangsrealisation

af fast Ejendom paahviler Rekvirenten, der om fornødent maa stille Sikkerhed for disse Udgifter. Endelig maa Rekvirenten betale Forkyndelsesgebyr til Stævningsmænd, jfr. Østre Landsrets Dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1928 S. 816, jfr. dog herved Retsplejelovens § 601, hvorefter Forkyndelse af Udpantningskendelser i Sager, som angaar Inddrivelse af Underholdsbidrag, naar Overøvrighedens Bidragsresolution een Gang er forkyndt for den eller de vedkommende, gyldigt kan ske i Købstæderne ved en Politibetjent.

Stk. 5. Er Udpantning forgæves forsøgt, eller er det skønnet, at Beløbet maa anses uerholdeligt ved Udpantning, skal Politiet, saafremt den bidragspligtiges Arbejdsgiver har Forretningssted udenfor København og Frederiksberg, straks skriftligt give Arbejdsgiveren Paalæg om at tilbageholde det forfaldne Bidrag i den bidragspligtiges Løn. Paalægget skal indeholde Bemærkning om den Arbejdsgiveren i Medfør af Lov Nr. 133 af 7. Maj 1937 § 9 paahvilende Forpligtelse til, naar den bidragspligtige forlader sin Tjeneste, straks at underrette Politiet herom og saa vidt muligt om, hvor den paagældende har taget Tjeneste. Har den bidragspligtiges Arbejdsgiver Forretningssted i København eller paa Frederiksberg, afgøres Spørgsmaalet om, hvorvidt Tilbageholdelse i Løn under de nævnte Betingelser bør unde Sted, af Overpræsidenten - paa Frederiksberg Politimesteren - efter et Skøn i hvert enkelt Tilfælde. Har Arbejdsgiveren Forretningssted i en anden Politikreds end den, hvor den bidragspligtige bor, oversendes Sagen til Politimesteren i den Politikreds, hvor Arbejdsgiveren har Forretningssted, eller, hvis han har Forretningssted i København, til Overpræsidenten, med Anmodning om at meddele Arbejdsgiveren Paalæg om at tilbageholde Bidraget i den bidragspligtiges Løn; det paahviler derefter Politimesteren i sidstnævnte Politikreds — i København Overpræsidenten - at træffe Bestemmelse om Meddelelse af Paalæg og drage Omsorg for, at det tilba-

geholdte Beløb bliver afkrævet Arbejdsgiveren og tilstillet rette vedkommende.

Stk. 6. Paa Begæring af den bidragspligtige kan det i Paalægget bestemmes, at kun en Del af Bidraget skal indeholdes i hans Løn. *Til Vejledning* ved Afgørelsen af, hvor stor en Del af Lønnen der kan tilbageholdes til Dækning af en Bidragsforpligtelse, kan anføres, at det, naar den bidragspligtige ikke er Familieforsørger, i Almindelighed vil være passende, at der tilbageholdes indtil 2/3 af Lønnen, hvis han har fri Kost og Logi, og indtil 1/3 af Lønnen, hvis han ikke har fri Kost og Logi. Er den bidragspligtige Familieforsørger, maa det nøje undersøges, om det under Hensyn til Familiens samlede Indtægt, Antallet af uforsørgede Børn, Familiemedlemmernes Sundhedstilstand og andre Forhold, der bør tages i Betragtning, overhovedet kan anses forsvarligt at tilbageholde nogen Del af hans Arbejdsfortjeneste. Findes det forsvarligt at tilbageholde en Del af en bidragspligtig Familieforsørgers Løn, kan det i Almindelighed paalægges Arbejdsgiveren at tilbageholde indtil 1/4 af Lønnen. Det bemærkes, at Arbejdsgiveren er pligtig paa Øvrighedens Begæring at give Oplysninger om den bidragspligtiges Arbejds- og Lønningsforhold.

Stk. 7. Bestemmelse angaaende Afsoning træffes af Politimesteren, i København Overpræsidenten. Afsoning kan ikke finde Sted, forinden Bidraget forgæves er forsøgt inddrevet ved Lidpantning, medmindre Politimesteren (i København Magistraten) efter forgæves al: have afkrævet; den bidragspligtige Beløbet, skønner, at der ikke ved Udpantning vil kunne faas Dækning for Beløbet eller nogen Del deraf, hvorom Bidragsdokumentet da faar Paategning.

Stk. 8. Naar Begæring om Afsoning foreligger, og der af den bidragspligtige fremsættes Tilbud om af dragsvis Betaling af Bidraget, bør dette Tilbud, forelægges den berettigede, der gøres bekendt med, at han, hvis han indgaar paa den tilbudte Ordning, er berettiget til at begære Afsonings-

sagen genoptaget, saafremt de tilbudte Afdrag ikke erlægges. Indgaar den bidragsberettigede paa Ordningen, gøres den bidragspligtige bekendt hermed og med, at han maa sende Afdragene direkte til den berettigede. Bidragsresolutionen og eventuelle andre Bilag, som den paagældende skal have tilbage, tilbagesendes. Dersom den paagældende paa Grund af Afdragernes Udebliven fremsætter Begæring om Genoptagelse af Afsoningssagen, fremmes Sagen hurtigst muligt.

Stk. 9. Opmærksomheden henledes paa, at det, hvor et Bidragsdokument baade omfatter Bidrag, med Hensyn til hvilke der er Adgang til forskudsvis Udbetaling af det offentlige, og Bidrag til Ægtefælle eller tidligere Ægtefælle, ofte vil være hensigtsmæssigt, at det foranlediges, at der af vedkommende Overøvrighed udfærdiges en Genpart af Bidragsdokumentet, der kun er anvendelig ved Inddrivelsen af de sidstnævnte Bidrag, saaledes at det originale Bidragsdokument forsynes med Paa-tegning herom og om, at det kun er anvendeligt ved Inddrivelsen af det eller de øvrige Bidrag.

B. Bidrag, der er udbetalt forskudsvis af det offentlige, eller som er paalagt i Henhold til Lov om offentlig Forsorg.

Stk. 1. Inddrivelse af Underholdsbidrag til Børn, der helt eller delvis er udbetalt den bidragsberettigede forskudsvis af det offentlige, sker alene ved de sociale Udvalg, i København Magistraten, jfr. Lov om offentlig Forsorg §§ 192, 2. Stk., 199-203 og 217 samt §§ 235, 2. Stk. og 237, 2. Stk. De sociale Udvalg (Magistraten) foretager endvidere Inddrivelsen af Underholdsbidrag, der er paalagt i Henhold til Lov om offentlig Forsorg. For saa vidt angaar Omkostninger ved Udpantning henvises til de i foranstaaende Afsnit I. A., Stk. 4, anførte Regler, der finder tilsvarende Anvendelse.

Stk. 2. I Overensstemmelse med nævnte Lovs § 199, 3. Stk., paahviler det dog Poli-

tiet efter Anmodning fra vedkommende sociale Udvalg (Magistraten) uopholdeligt at søge den bidragspligtige opsporet, jfr. nedenfor Afsnit II, og om fornødent at fremstille ham for Udvalget (Magistraten). Saadan Fremstilling paahviler det Politiet at foranstalte ogsaa i Tilfælde, hvor den bidragspligtiges Bopæl er det sociale Udvalg (Magistraten) bekendt, men hvor han ikke har givet Møde for Udvalget (Magistraten) efter Tilsigelse.

Stk. 3. Det paahviler endvidere *udenfor København* Politiet, naar Begæring derom fremkommer fra vedkommende sociale Udvalg, i Overensstemmelse med det under Afsnit A. anførte at træffe Bestemmelse om Meddelelse af Paalæg til den bidragspligtiges Arbejdsgiver om at tilbageholde Bidraget helt eller delvist i den bidragspligtiges Løn, saaledes at det i Paalæget anføres, at det Beløb, der tilbageholdes, skal indbetales til det sociale Udvalg. Politiet giver Underretning til det sociale Udvalg om det Arbejdsgiveren meddelte Paalæg, og det paahviler derefter Udvalget at drage Omsorg for, at det tilbageholdte Bidrag afkræves Arbejdsgiveren. / *København* paahviler det Magistraten at træffe Afgørelse om Tilbageholdelse i Løn og at foranstalte det i saa Henseende videre fornødne foretaget.

Stk. 4. Afgørelse med Hensyn til Afsoning træffes af Overøvrigheden, for saa vidt angaar Bidrag, paalagte i Henhold til Lov om offentlig Forsorg § 7, 2. og 3. Stk., jfr. § 8, samt forskudsvis udbetalte Bidrag, men iøvrigt af Politimesteren. Naar Afsoningsordre er udfærdiget af Amtet efter Begæring af det sociale Udvalg, er Politiet ikke beføjet til at give Henstand; men Begæring herom bør henvises til det sociale Udvalg eller Amtet.

Stk. 5. Opmærksomheden henledes paa Bestemmelsen i § 200, 3. Stk., i Loven om offentlig Forsorg, hvorefter det sociale Udvalg, i København Magistraten, i Tilfælde, hvor det indstilles, at Afsoning skal ske, er berettiget til, om fornødent ved Politiets Bistand, at sikre sig den bidragspligtiges

Tilstedeværelse, til endelig Afgørelse træffes, og hvis det skønnes nødvendigt, kan lade ham midlertidig indlægge i en Arbejdsanstalt, dog kun for saa vidt den bidragspligtiges tidligere Forhold som saadan lader befrygte, at han vil søge at undrage sig Betaling eller Afsoning ved at forlade Kommunen.

Stk. 6. Politiets Befordringsudgifter ved Eftersøgning eller Fremstilling af den bidragspligtige efter Anmodning fra det sociale Udvalg (Magistraten) afholdes paa samme Maade som andre Befordringsudgifter, der følger af de paagældende Polititjenestemænds Tjenesterejser.

C. Bidrag, der er paalagt flere Personer som bidragspligtige til et Barn uden for Ægteskab eller dettes Moder.

Disse Bidrag, der indbetales til Landsnævnet for Børneforsorg, hvor de indgaar i en Fond (Bidragsfonden), af kræves og inddrives - hvad enten forskudsvis Udbetaling finder Sted eller ej - efter de under A. anførte Regler, i København dog ved Magistraten, naar Landsnævnet fremsætter Begæring derom. Naar Inddrivelsen er afsluttet, indsendes Bidragsresolutionen og det eventuelt inddrevne Beløb til Landsnævnet.

II.

Eftersøgning af den bidragspligtige.

Stk. 1. For at muliggøre en effektiv Inddrivelse af Underholdsbidrag skal der i alle Tilfælde, hvor et af de under I. nævnte Bidrag afkræves en bidragspligtig, straks af Politiet, i København Overpræsidiat, tilvejebringes Oplysning om, hvorvidt den

bidragspligtige er tilmeldt Opholdsstedets Folkeregister., Denne Pligt paahviler, for saa vidt angaar de under I. B. omhandlede Tilfælde, de sociale Udvalg, i København Magistraten. Er den bidragspligtige ikke tilmeldt, paases det, at der sker Tilmeldelse, og eventuelle Overtrædelser af Lov om Folkeregistre Nr. 57 af 14. Marts 1924 eller af Lov Nr. 133 af 7. Maj 1937 § 2 paatales.

Stk. 2. Foreligger der, naar et Bidrag skal afkræves en bidragspligtig, ingen Oplysninger om hans Opholdssted, bør dette altid, forinden der foretages Efterlysning, søges oplyst ved Henvendelse til hans Forældre, Plejeforældre, Søkende eller andre Paarørende, og nærmere Undersøgelse eventuelt iværksættes paa Grundlag af de Oplysninger, der herved fremskaffes om ham. Haves der ingen Oplysning om den bidragpligtiges Paarørende, rettes der Anmodning til den Myndighed, der har udfærdiget det paagældende Bidragsdokument, om at meddele de Oplysninger i saa Henseende, som indeholdes i Bidragssagens Akter. Sager vedrørende de heromhandlede Eftersøgninger fremmes med størst mulig Hurtighed. Om de Oplysninger, der skønnes at være af Betydning ved fremtidige Eftersøgninger af den bidragspligtige, sker der Paategning paa Bidragsresolutionen, jfr. herved Justitsministeriets Cirkulære Nr. 25 af 20. Februar 1912.

III.

Dette Cirkulære træder i Kraft den 1. Januar 1938. Fra samme Tidspunkt ophæves Justitsministeriets Cirkulære Nr. 62 af 25. April 1936.

Justitsministeriet, den 20. December 1937.

Steincke.

Bilfeldt.

Cirkulære til Overpræsidenten i København og samtlige Amtmænd og Politimestre vedrørende militære«; Hensættelse til Afsoning.

Efter stedefunden Brevveksling med Krigsministeriet og Marineministeriet fastsætter Justitsministeriet herved, at Bestemmelse om Afsoning af Underholdsbidrag, der paahviler militært Personel -- bortset fra tjenestegørende værnepligtige, der ikke kan hensættes til Afsoning, saa længe de ligger i Tjenesten, jfr. § 16, Stk. 2 i Lov Nr. 133 af 7. Maj 1937 om Inddrivelse og Sikring af Under-

holdsbidrag - ikke maa udfærdiges, før der er indhentet Udtalelse fra vedkommende militære Myndighed (Rettergangschefen, for Søværnets Vedkommende Marineministeriet).

Samme Regel gælder med Hensyn til hjemsendt militært Personel, forsaavidt det oplyses, at Afsoningen vil berøre en Indkommanderings- eller Genindkaldelsesperiode.

Justitsministeriet, den 23. April 1938.

Steincke.

Hugo Berning.

fg-

**Betænkning af 112 oktober 1960
fra det af socialministeriet nedsatte udvalg
vedrørende forsorgslovens regler
om inddrivelse af bidrag.**

I.

Indledning.

Efter henstilling fra justitsministeriet har socialministeriet i januar 1960 nedsat et udvalg til undersøgelse af, hvorvidt der samtidig med et forslag til en ny lov om inddrivelse af underholdsbidrag, som er udarbejdet af et af justitsministeriet nedsat udvalg, bør stilles forslag til ændring af forsorslovens regler om inddrivelse af underholdsbidrag, der forskudsvis er udbetalt af det offentlige.

Til medlemmer af udvalget beskikkes:

Ekspeditionssekretær H. Antonsen, socialministeriet.

Kontorchef N. Engberg, socialministeriet (formand).

Afdelingschef E. Haastrup (repræsentant for foreningen af socialinspektører).

Fuldmægtig V. Holm, socialministeriet.

Fuldmægtig A. Holmstrup, justitsministeriet.

Kontorchef W. Nedergaard, Københavns magistrat.

Sekretær H. Winther, socialministeriet.

Som udvalgets sekretær har fungeret sekretær N. B. Ulrich, socialministeriet.

Udvalget har afholdt 8 møder.

Udvalget, der ikke har været bundet af et kommissorium, har fundet det hensigtsmæssigt: i sine undersøgelser at medtage foruden forsorslovens regler om inddrivelse af familieretlige underholdsbidrag, der er udbetalt forskudsvis af det offentlige, inddrivelsesbestemmelsernes forhold til bidrag, som er pålagt i henhold til forsorslovens bestemmelser. Udvalget har endvidere set det som sin opgave at foretage en gennemgang af de økonomiske og administrative spørgsmål i forbindelse med bidragsinddrivelsen og herunder at undersøge, om inddrivelsen af forskudsvis udbetalte underholdsbidrag vil kunne fremmes ved en ændret refusionsordning.

Udvalget afgiver hermed nedenstående betænkning og indstilling.

København, den 12. oktober 1960.

H. Antonsen.

N. Engberg.
(Foi mand)

E. Haastrup.

V. Holm.

A. Holmstrup.

W. Nedergaard.

H. Winther.

N. B. Ulrich.
(Sekretær)

II.

Forsorgslovens bestemmelser om bidrag.1) *Forsorgslovens bestemmelser om forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag.*

Ifølge forsorgslovens Kap. XV kan børnebidrag, der i henhold til den derom gældende lovgivning påhviler faderen (en bidragspligtig) eller moderen ifølge dom, bevilling, overøvrighedens resolution eller en af samme godkendt overenskomst, under visse betingelser fordres forskudsvis udbetalt af det offentlige, der således udlægger bidraget på den bidragskyldiges vegne.

Adgangen til at kræve bidraget udbetalt af det offentlige vedvarer til og med årsdagen for bidragets forfaldsdag, jfr. forsorgslovens §§ 190 og 214.

2) *Forsorgslovens bestemmelser om bidragspålægelse.*

I henhold til forsorgslovens § 7 og følgende kan det offentlige pålægge en forsørger at udrede bidrag til opfyldelse af sin offentligretlige forsørgelsespligt. Dette gælder, når forsørgeren ikke tilbørlig opfylder sin forsørgelsespligt over for ægtefælle og børn, så det offentlige må træde **til**.

3) *Inddrivelsesmidler.*

Forsorgslovens regler om inddrivelse af de foran omhandlede bidrag bygger på lov nr. 133 af 7. maj 1937 om inddrivelse og sikring af underholdsbidrag. Om forskudsvis udbetalte underholdsbidrag bestemmes det således i forsorgslovens § 200, stk. 2, at inddrivelseslovens regler skal anvendes med en enkelt ændring, og det

samme er bestemt i forsorgslovens § 14 om bidrag, der er pålagt i henhold til forsorgslovens bestemmelser.

Der er herefter adgang til at benytte de i bidragsinddrivelsesloven hjemlede tvangsmidler til bidragets inddrivelse, nemlig udpantning, løntilbageholdelse og afsoning, og ifølge denne lovs § 21 bevares retten til at benytte disse tvangsmidler som hovedregel i 1 år fra bidragsbestemmelsens dato for så vidt angår bidrag, der forfalder straks ved bidragsfastsættelsen, og ellers i 1 år fra den fastsatte forfaldsdag.

4) *Andre følger af udeblivelse med bidragsbetaling.*

Manglende betaling af bidrag, der er forskudsvis udbetalt af det offentlige eller pålagt til imødegåelse af udgifter ved børneforsorg, medfører, at et til bidragsgælden svarende beløb betragtes som en den bidragskyldige ydet kommunehjælp, jfr. forsorgslovens § 205 og § 15. Dette kan bl.a. - i særlige tilfælde - bevirke, at pågældende mister valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd.

5) *Administrationen af bidragsinddrivelsesager.*

Administrationen af Seiger om bidragsinddrivelse i henhold til forsorgsloven påhviler principielt det sociale udvalg i den bidragskyldiges opholdskommune. Bestemmelserne herom findes i forsorgslovens § 199 ff

Når et bidrag er forskudsvis udbetalt

af det offentlige, og den bidragsskyldige, som tilfældet meget hyppigt vil være, har bopæl i en anden kommune end udbetalingskommunen, afkræver den udbetalende kommune den bidragsskyldige bidraget gennem dennes opholdskommune, medmindre den bidragsskyldige selv har anmodet om at få opkrævning tilsendt direkte og til stadighed efterkommer afkrævningerne, jfr. bestemmelsen i forsorgslovens § 199.

Såfremt den bidragsskyldige ikke betaler, har *det sociale udvalg i opholdskommunen* adgang til at benytte de foran under 3) omhandlede særlige tvangsmidler. Medens anvendelsen af retsmidlerne udpantning og afsoning kræver medvirken fra andre myndigheder (ved udpantning dommeren, ved afsoning politimesteren eller i København overpræsidenten), påhviler det ifølge forsorgslovens § 200, stk. 2, det sociale udvalg selv at

meddele den bidragsskyldiges arbejdsgiver pålæg om løntilbageholdelse.

6) *Refusion og revision.*

Underholdsbidrag, der forskudsvis udbetales af det offentlige, refunderes vedkommende udbetalende kommune fuldt ud af staten, jfr. forsorgslovens § 64, stk. 1, nr. 4 b.

Kommunernes regnskaber vedrørende forskudsvis udbetalte bidrag er ligesom regnskaberne vedrørende den øvrige hjælp i henhold til forsorgsloven underkastet amtets revision (i København og Frederiksberg foretages revisionen dog af socialministeriet).

Såfremt en kommune ikke udfolder tilstrækkelige bestræbelser med hensyn til inddrivelse af bidrag, kan socialministeren bestemme, at kommunen kun får nedsat refusion, jfr. forsorgslovens § 201.

III.

Kritik af den gældende ordning.a) *Inddrivelsesmidlerne.*

Det af justitsministeriet nedsatte udvalg vedrørende revision af inddrivelsesloven af 1937 har ikke ment at burde foreslå væsentlige ændringer i reglerne om bortfald af adgangen til at gøre brug af de særlige inddrivelsesmidler og har kun foreslået en mindre ændring i bestemmelsen om forældelse af adgangen til at anvende retsmidlet afsoning.

Herefter skal blot gælde den regel, at adgangen til at anvende tvangsmidlerne bevares, hvis den berettigede inden 1-års fristens udløb over for den bidragsinddrivende myndighed fremsætter anmodning om bistand til inddrivelse. Dog kan der ifølge forslaget ikke træffes bestemmelse om *afsoning* af bidrag, der vedrører en periode, som ligger længere tilbage end 1 år regnet fra det tidspunkt, hvor anmodning om bistand til bidragets inddrivelse blev fremsat, og afsoning kan ikke *iværksættes* for bidrag, der vedrører en periode, der ligger længere tilbage end 5 år fra afsoningens påbegyndelse.*)

Det af socialministeriet nedsatte udvalg er af den opfattelse, at de gældende regler om bidragsinddrivelse, der jo i hovedsagen hviler på privatretlige regler, ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser det offentliges interesse i en effektiv inddrivelse af bidrag, der enten er forskudsvis udbetalt eller er pålagt skyldneren til opfyldelse af hans offentligretlige forsørgelsespligt.

Den gældende frist for anvendelsen af de særlige retsmidler harmonerer dårligt med den foran nævnte bestemmelse i forsørgelseslovens § 190, stk. 1, jfr. § 214, hvor-

efter retten til at kræve bidrag forskudsvis udbetalt af det offentlige vedvarer i et år efter bidragets forfaldsdag.

Udvalget er af den opfattelse, at de gældende frister for anvendelsen af de særlige retsmidler svækker inddrivelses-effektiviteten. Fristerne gør det risikabelt at følge en lempeligere fremgangsmåde, hvilket kan bevirke, at vedkommende myndighed må udvise større tilbageholdenhed med at tilstå skyldneren en henstands- eller afdragsordning, hvilket der ofte kan være et naturligt behov for, særlig hvis skyldneren har store forsørgelsespligter. Udvalget finder det derfor nødvendigt, at der sker en forlængelse af adgangen til at anvende de særlige tvangsmidler til inddrivelsen af de her omhandlede bidrag. Hvad særlig angår afsoning, skal det bemærkes, at dette retsmiddel vel er meget indgribende og hårdt og derfor kun bør benyttes, når de andre tvangsmidler er utilstrækkelige, men hensynet til de betydelige offentlige midler, der står på spil, taler efter udvalgets mening afgørende for en udvidelse af den gældende frist. Det må herved erindres, at vedkommende myndighed kan stille afsoningen i bero eller bestemme, at afsoningen helt skal bortfalde, hvis det skønnes, at bidragsskyldige er ude af stand til at betale på grund af forhold, der ikke kan lægges ham til last, jfr. lov om inddrivelse og sikring af underholdsbidrag § 17, og det vil navnlig for en offentlig myndighed være vanskeligt at afslå en henstilling herom, når der blot er nogen rimelighed bag ønsket om henstand. Det af justitsmini-

*) Forslagets § 23, stk. 2, 2. pkt., er siden omredigeret, se side 31.

sterlets udvalg stillede forslag til ny indriveselslov indeholder i § 15 en tilsvarende bestemmelse.

Det af socialministeriet nedsatte udvalg foreslår derfor, at der i forsorsloven ind sættes en bestemmelse om, at fristen for kommunernes adgang til at begære afsoning for bidragsgæld forlænges. Den bidragsskyldige vil dog ikke kunne forlanges indsat til afsoning for bidrag, der vedrører en periode, der ligger længere end 5 år tilbage, jfr. bestemmelsen i § 23 i det af justitsministeriets udvalg udarbejdede forslag til en ny inddriveselslov.

Af samme grunde finder udvalget det ønskeligt, at fristen for adgang til løntilbageholdelse forlænges til 5 år.

Der henvises nærmere til forslaget nedenfor om ændring af forsorslovens § 200.

Udvalget har ikke ment at burde stille forslag til ændring af reglerne om udpantning, idet disse har en nøje sammenhæng med retsplejelovens bestemmelser.

b) *Administrationen af bidragsinddrivelsen.*

Der er i udvalget enighed om, at de gældende bestemmelser herom i det store og hele virker tilfredsstillende, og at administrationen af bidragsinddrivelsen i det hidtidige omfang bør forblive hos de sociale udvalg.

Man har i udvalget drøftet, hvorvidt der burde tilvejebringes hjemmel for, at udpantning for bidrag, ligesom tilfældet er ved skatterestancer, kan foretages af den kommunale pantefoged. Man har imidlertid ikke fundet tilstrækkeligt behov for en sådan ordning, idet udpantning ikke har nogen synderlig praktisk betydning ved inddrivelse af bidragsrestancer.

Udvalget har også drøftet spørgsmålet om en koordinering af reglerne om tilbageholdelse i løn for underholdsbidrag og skatter, hvilket spørgsmål imidlertid for tiden er genstand for undersøgelse i indenrigsministeriet, og som man derfor ikke har taget endelig stilling til.

Med hensyn til administrationen af bidragsinddrivesessagerne har udvalget herefter kun foreslået enkelte ændringer af praktisk art vedrørende sagernes ekspedition mellem kommunerne og vedrørende afskrivning af indbetalte afdrag, jfr. nedenfor om forslag til ændring af forsorslovens §§ 202 og 204.

c) *Refusion og revision.*

Det har i udvalget været overvejet, hvorvidt gennemførelsen af en anden refusionsordning vedrørende de forskudsvis udbetalte bidrag ville kunne intensivere bidragsinddrivelsen, der, som det fremgår af bemærkningerne til det nedenfor stillede forslag til ændring af forsorslovens § 201, i en del kommuner kunne gøres mere effektiv. Der ville i denne henseende kunne blive tale om enten at pålægge den enkelte kommune selv at bære en andel eller at pålægge samtlige kommuner at bidrage gennem det mellemkommunale remsionsforbund.

Det er imidlertid klart, at en ordning, hvorefter vedkommende kommune selv skal afholde en del af de forskudsvis udbetalte bidrag, i praksis vil støde på meget store vanskeligheder. Det må herved erindres, at den kommune, som udbetaler bidraget, i mangfoldige tilfælde ikke selv skal foretage inddrivelsen, hvorfor en effektivisering af inddrivelsen kun kunne ske ved at lade den inddrivende kommune bære opholdskommunens andel. Da de bidragsskyldige meget ofte flytter, vil det være teknisk umuligt at gennemføre en bestemmelse om en opholdskommuneandel, idet denne da måtte beregnes af den restance, som bidragsskyldige til enhver tid måtte have under opholdet i pågældende kommune. Hertil kommer, at flere kommuner, hvor der erfaringsmæssigt optræder mange bidragsskyldige, f. eks. garnisonskommuner eller kommuner med større anstalter, derved ville blive dårligt stillede,

Ud fra disse hensyn har man da fra ud-

valgets side opgivet tanken om opholds-kommunerefusion af forskudsvis udbetalte bidrag.

Udvalget har heller ikke ment at burde foreslå, at en andel af udgifterne skulle bæres af det mellemkommunale refusionsforbund, idet en sådan ordning ikke ville virke ansporende på den enkelte kommunes bestræbelser med hensyn til inddrivelse af bidrag.

Der har af socialinspektørforeningens repræsentant i udvalget været rejst spørgsmål om, at kommunerne burde have et vederlag for på statens vegne at varetage bidragsopkrævningen. Udvalget har imidlertid ikke ment at burde stille forslag herom.

Med hensyn til bestemmelsen i forsorgs-

lovens § 201 om adgangen til at nedsætte refusionen til en kommune, der ikke udfolder tilstrækkelige bestræbelser for at tvinge de bidragsskyldige til at opfylde deres forpligtelser, er der i udvalget enighed om, at afgørelsen herom bør tilkomme den myndighed, der foretager revisionen af kommunernes sociale regnskaber.

Efter udvalgets opfattelse bør endvidere for at sikre gennemførelsen af en effektiv bidragsinddrivelse betingelserne for at nedsætte refusionen gøres mindre strenge, end det nu er tilfældet, ligesom der bør være adgang til at dekretere nedsættelse af den samlede statsrefusion til kommunen, jfr. nærmere nedenfor bemærkningerne til forslaget om ændring af forsorgslovens §201.

IV.

Udvalgets forslag til ændring af forsorgslovens bestemmelser om bidragsinddrivelse m. v.

Udkast til § 200.

Når et bidrag er udbetalt forskudsvis af det offentlige og i de i § 192, stk. 2, nævnte tilfælde, indtræder den kommune, som det i henhold til § 199 påhviler at opkræve bidraget hos den bidragsskyldige, i den bidragsberettigedes retsstilling for så vidt angår bidragets inddrivelse.

Stk. 2. Sker inddrivelse ved tilbageholdelse i løn m.v., skal pålæg om tilbageholdelse meddeles af det sociale udvalg (magistraten, jfr. § 26, 2. og 3. pkt.).

Stk. 3. Det sociale udvalgs ret til at forlange løntilbageholdelse og til at begære afsoning bortfalder, når der er forløbet 5 år efter den periode, som bidraget vedrører. Dog bevares retten til at forlange løntilbageholdelse efter denne frist, når vedkommende myndighed uden ophold har foretaget de til bidragets inddrivelse nødvendige foranstaltninger.

Stk. 4. Begærer det sociale udvalg afsoning, er udvalget berettiget til, om fornødent ved politiets bistand, at sikre sig den bidragsskyldiges tilstedeværelse, til endelig afgørelse træffes, og kan i disse tilfælde midlertidigt lade den bidragsskyldige indlægge i et forsorgshjem, om fornødent på lukket afdeling, når hans tidligere forhold giver begrundet formodning om, at han vil søge at unddrage sig betaling eller afsoning ved at forlade kommunen. Indlægges pågældende i forsorgshjem, afkortes et til opholdet i hjemmet svarende antal dage i afsoningsperioden.

Bemærkninger til forslaget.

Stk. 1 og 2 svarer til den gældende lovs § 200, stk 1 og 2, og medfører ingen

ændring i de gældende regler, dog at det præciseres, at den bidragsberettigede ikke alene har ret, men også pligt til at lade den ikke forskudsvis udbetalte del af bidraget inddrives gennem det sociale udvalg.

Stk. 3, der er ny, betyder en udvidelse af de gældende frister for anvendelsen af tvangsmidlerne løntilbageholdelse og afsoning. 2. pkt. betyder, at adgangen til at benytte tvangsmidlet løntilbageholdelse bevares, når vedkommende kommune snarest muligt efter bidragets udbetaling enten foretager skridt til bidragets inddrivelse ved at udfærdige pålæg om løntilbageholdelse hos skyldneren eller at overgive sagen til fogeden eller politimesteren (overpræsidenten) eller træffer en afdrags- eller henstandsordning med skyldneren og nøje påser dens overholdelse eller lader skyldnerens økonomiske og beskæftigelsesmæssige forhold undersøge for at tilvejebringe fornødent grundlag ved afgørelsen af, på hvilken måde inddrivelsen bedst kan ske, eller hvilken afdrags- eller henstandsordning der eventuelt bør foreslås skyldneren.

Stk. 4 svarer med redaktionelle ændringer til den gældende lovs § 200, stk. 3, idet der dog yderligere er foreslået optaget en regel om afkortning af ophold i forsorgshjem i afsoningstiden. Denne regel bygger på et forslag fra udvalget angående forsorgen for de i forsorgslovens kapitler XXIV–XXVII omhandlede personer (anstaltsudvalget), jfr. den af udvalget i 1959 afgivne betænkning om arbejdsanstalterne kap. 10, c. 3, idet man dog har foreslået, at afkortning i alle tilfælde skal finde sted.

Udkast til § 201.

For så vidt en kommune ikke udfolder tilstrækkelige bestræbelser for at inddrive forskudsvis udbetalte bidrag, kan vedkommende revisionsmyndighed (amtet, for de i § 50, 1. stk., 2. pkt., nævnte kommuner socialministeren) bestemme, at den samlede statsrefusion af sociale ydelser for et regnskabsår nedsættes, dog højst med et beløb svarende til, hvad der yderligere burde have været inddrevet.

Bemærkninger til forslaget.

Ifølge den gældende forsorgslovs § 201 kan socialministeren, for så vidt det ved gennemgangen af en kommunes regnskab over forskudsvis udbetalte bidrag måtte vise sig, at et uforholdsmæssigt stort antal bidragsskyldige er i restance med bidrag, og det skønnes, at årsagen dertil til dels må søges i, at kommunen ikke udfolder tilstrækkelige bestræbelser for gennem anvendelse af de dertil egnede midler at tvinge de bidragsskyldige til at opfylde deres forpligtelser, bestemme, at vedkommende kommune kun erholder nedsat refusion fra staten, indtil forholdene i så henseende bedrer sig.

Denne bestemmelse, der henlægger afgørelsen til socialministeren, har aldrig været bragt i anvendelse. Man har ganske vist fra amterne modtaget indstillinger i enkelte tilfælde om, at refusion blev nægtet, men ministeriet har vægret sig ved at gå ind herfor og er nøjedes med at henlede opmærksomheden på bestemmelsen.

Ved tilsynsbesøg aflagt af ministeriets embedsmænd i flere hundrede af landets kommuner er man blevet klar over, at bidragsinddrivelsen i et ikke ubetydeligt antal kommuner ikke altid er helt effektiv.

Som den gældende lovs § 201 er affattet, er den vanskelig at anvende i visse tilfælde, hvilket kan modvirke den effektivisering af bidragsinddrivelsen, som man tilsigter at opnå. Bestemmelsen foreskriver således, at et uforholdsmæssigt stort antal bidrags-

skyldige skal være i restance med bidrag, uden dog at udtale noget om de enkelte restancers størrelse, og ifølge formuleringen må bestemmelsen forstås således (jfr. også sammenhængen med § 64, nr. 4 b, der henviser til § 201), at der alene kan ske modregning i statsrefusionen for de forskudsvis udlagte bidrag, men ikke i *hele* den en kommune tilkommende sociale statsrefusion. Det må imidlertid tages i betragtning, at ikke alle kommuner, der skal inddrive bidrag hos bidragsskyldige, selv har haft forskudsvis udbetalinger af bidrag eller i hvert fald forskudsvis udbetalinger, der overstiger de bidrag, som vedkommende kommune nu skal inddrive.

Udvalgets forslag betyder en forbedring på disse punkter dels ved at ophæve det nuværende krav om et særlig stort antal restanter, dels ved at give mulighed for at nedsætte refusionen af andre ydelser end underholdsbidrag.

Da revisionen af de sociale regnskaber - bortset fra revisionen vedrørende København og Frederiksberg - er henlagt til amterne, og disse derfor har det bedste indseende med den enkelte kommunes sociale forvaltning, synes det rimeligt, at afgørelsen om nedsat refusion i de her nævnte tilfælde træffes af amterne. En kommune vil i overensstemmelse med de almindelige rekursregler i forsorgsloven have adgang til at forelægge amtets afgørelse for socialministeriet.

Udkast til § 202.

Den af krævende kommune sender meddelelse til den udbetalende kommune om det passerede (det indgåede beløb, afgørelse vedrørende afsoning- m.v.).

Stk. 2. Såfremt der sker ændring i bidraget, skal den bidragsfastsættende myndighed, når det fremgår af bidragsdokumentet, at der sker forskudsvis udbetaling af bidrag, give den bidragsberettigedes opholdskommune meddelelse herom.

Bemærkninger til forslaget.

Den gældende lovs § 202 bestemmer, at den afkrævende kommune, så snart sagen er færdigekspederet, skal sende bidragsdokumentet tilbage til udbetalingskommunen med påtegning om det passerede, og foreskriver endvidere, at den afkrævende kommune, såfremt sagen på grund af en den bidragsskyldige indrømmet henstand, dennes forsvinden eller lignende ikke er færdigbehandlet inden 3 måneder efter udbetalingen, under alle omstændigheder inden den nævnte frist skal give udbetalingskommunen meddelelse om, hvad der er passeret.

Da den afkrævende kommune som regel i længere tid må kunne disponere over bidragsdokumentet, synes der ingen grund til at opretholde reglen om, at dokumentet skal tilbagesendes, når det enkelte halvårsbidrag måtte være indgået. En meddelelse til den udbetalende kommune om, hvad der passerer i sagen, må skønnes tilstrækkelig.

For at sikre, at den bidragsberettigedes opholdskommune får underretning om eventuelle ændringer i bidraget, har man i § 202, 2. stk., foreslået optaget en bestemmelse om, at den bidragsfastsættende myndighed har pligt til at give nævnte kommune underretning.

Udkast til § 204.

De af en bidragsskyldig til dækning af skyldige bidrag til kommunen indbetalte beløb betragtes som afskrevet på den ældste del af gælden. Er der truffet bestemmelse om afsoning, kan skyldneren dog altid forlange, at afsoningstiden afkortes med et til det indbetalte beløb svarende dageantal.

Bemærkninger til forslaget.

Ifølge den gældende forsorslovs § 204 er en bidragsskyldig, der betaler et beløb

til kommunen til dækning af skyldige bidrag, berettiget til at forlange, at beløbet først anvendes til dækning af den del af de skyldige bidrag, for hvilken der er dekretet eller kan dekretes afsoning.

Den bidragsskyldige ville i mangel af modstående lovbestemmelse ifølge de almindelige obligationsretlige regler formentlig kunne bestemme, hvilken af flere gældsposter et afdrag skal dække, og ifølge motiverne til forsorsloven af 20. maj 1933 (Rigsdagstidende 1930-31, spalte 3094 og de der anførte henvisninger) er det klart, at § 204 må betragtes som en indskrænkning i denne bestemmelsesret.

Efter den af socialministeriet hidtil fulgte praksis rejser betaling af afdrag på forskudsvis udbetalte bidrag imidlertid, uanset bestemmelsen i § 204, en række forskellige problemer. Der bliver således tale om at afskrive afdrag 1) på bidrag, for hvilke retsmidlerne udpantning, lønindeholdelse og afsoning endnu kan anvendes, jfr. bestemmelsen i lov nr. 133 af 7. maj 1937 om inddrivelse og sikring af underholdsbidrag § 21, 2) på bidrag, for hvilke afsoning er dekretet, men som ikke er betalt, og som derfor i henhold til forsorslovens § 206 medfører valgretsfortabende virkning for pågældende i 5 år fra forfaldsdagen, 3) på bidrag, der er forfaldne inden for de sidste 2 år, og som derfor kan få indflydelse på spørgsmålet om indtrædelse af valgretsfortabende virkning i henhold til forsorslovens § 307, stk. 2, nr. 2, samt 4) på bidrag, der er afholdt med virkning i henhold til forsorslovens § 307, stk. 2, nr. 2, og som derfor har valgretsfortabende virkning i 2 år.

Denne ordning forårsager forøget arbejde for kommunerne med hensyn til regnskabsførelsen, formindsker overblikket over, hvad der til enhver tid skyldes, og gør opgørelsen af bidragsgælden vanskeligere. Det er imidlertid yderst sjældent, at en bidragsskyldig begærer indbetalte afdrag afskrevet på en bestemt del af gælden, men er der truffet bestemmelse om

afsoning, bør bidragsskyldige kunne forlange, at et derefter indbetalt afdrag på skylden bevirker en tilsvarende nedsættelse af afsoningstiden, uanset om afdraget i øvrigt skal afskrives på en ældre del af skylden.

Paragraffen foreslås derfor ændret, så-

ledes at kommunerne i regnskaberne kan afskrive indgåede afdrag på bidragsgælden som helhed, dog suppleret med en bestemmelse om, at: den bidragsskyldige, når der er truffet beslutning om afsoning, kan forlange afsoningstiden afkortet med et til det indbetalte beløb svarende dageantal.